

Finansdepartementet
Sendes elektronisk

Dato: 30.04.2026
Vår ref.:
Deres ref.: 26/387

Høringsvar fra Finans Norge – norsk gjennomføring av EUs nye antihvitvaskingspakke

1. Innledning

Finans Norge viser til rapporten «Norsk gjennomføring av EUs nye antihvitvaskingspakke» fra arbeidsgruppe nedsatt av Finansdepartementet 15. november 2024. Rapporten ble sendt på høring 23. januar 2026. Det er positivt at departementet har fått utført en slik gjennomgang som nå sendes på høring. Finans Norge vil understreke viktigheten av at Norge gjennomfører EUs AML-pakke samtidig som i EU innen 10. juli 2027. Det har stor betydning, særlig for forpliktete enheter med tilstedeværelse på tvers av EØS, og det er også viktig at Norge ikke kan ses på som et land med et utdatert regelverk og et mulig svakt ledd i kampen mot hvitvasking, terrorfinansiering og internasjonale sanksjoner.

Det er et omfattende regelverk som skal innføres, og den nye AML-pakken medfører behov for en rekke endringer både for privat og offentlig sektor. Endringene vil medføre betydelige økonomiske og administrative konsekvenser. I tillegg skal det utarbeides en lang rekke nivå 2- og 3-rettsakter, og ingen av disse rettsaktene er foreløpig vedtatt. Utfyllende krav og veiledning til regelverket vil trolig ikke være klart fra AMLA før rett i forkant av implementering i EU, og trolig vil hovedvekten av veiledning komme etter implementeringen av reglene. Denne situasjonen, med et omfattende regelverk som skal gjennomføres raskt og der detaljene fortsatt ikke er klare, innebærer at forpliktete enheter vil trenge tid også etter implementering for å tilpasse seg, blant annet med tanke på organisering, prosessendringer og potensielt komplekse IT-tilpasninger. Selv om det er mulig å følge med på regelverksutviklingen på EU-nivå, og gjøre enkelte forberedelser, vil flere endringer hos forpliktete enheter måtte vente på vedtakelse av nivå 2-regler. Det er viktig at forpliktete enheter gis nødvendig tid for tilpasning. De foreløpige utkastene til RTS-er og ITS-er indikerer et detaljnivå som innebærer betydelige tilpasninger for forpliktete enheter, og understreker behovet for tilstrekkelig overgangstid også etter EUs implementeringsfrist.

Det nye regelverket medfører også omfattende endringer på myndighetssiden, f.eks. i form av nye registre, rapportering og informasjonsdeling på tvers for blant annet Finanstilsynet, FIU og internasjonalt. Det er viktig at også forberedelse til disse endringene starter så snart som mulig. Det

må også være sammenheng mellom når forpliktelser trer i kraft for privat sektor og når tiltak som skal bidra til etterlevelse, f.eks. et nytt register over reelle rettighetshavere, er på plass.

Finans Norges hovedsynspunkter:

- Finans Norge slutter seg til målsettingen om å styrke kampen mot hvitvasking og terrorfinansiering. Det er viktig at Norge gjennomfører EUs AML-pakke samtidig som i EU og på en måte som samlet styrker det nasjonale antihvitvaskingsregimet i tråd med AML-pakkens formål og krav.
- Finans Norge er positive til forslagene om å gjennomføre enkelte endringer i regelverket før full gjennomføring av AML-pakken.
- Finans Norge anser at den foreslåtte nye regelverksstrukturen med en samlet antihvitvaskingslov fremstår som hensiktsmessig, og støtter også tydeliggjøringen av myndighetenes forpliktelser i lov og forskrift. Finans Norge legger til grunn at lovforslaget blir gjenstand for lovteknisk gjennomgåelse.
- Finans Norge er enige i de fleste av avgrensningene i virkeområde – særlig at skadeforsikring unntas – men savner avklaringer rundt håndteringen av enkelte aktører (f.eks. livsforsikring, VPS og Norges Bank).
- Når det gjelder tilsynsmodellen, deler Finans Norge ambisjonen om en mer enhetlig og effektiv tilsynspraksis. Finans Norge støtter imidlertid ikke arbeidsgruppens foreslåtte modell med etablering av ett nytt frittstående AML-tilsyn. Argumentasjonen for en slik løsning fremstår som svakt fundert og lite overbevisende. Finans Norge mener tilsyn enten bør samles hos Finanstilsynet eller ligge hos sektortilsynene som i dag.
- Finans Norge anmoder om at enkelte utfordringer ved AMLR, som nærmere beskrevet i høringssvaret, kommuniseres av norske myndigheter i prosessen for å rette opp feil i rettsaktene nevnt i rapportens pkt. 8.1.3 («corrigendum»). Finans Norge ber om at norske myndigheter, i arbeidet med å korrigere feil i rettsaktene omtalt i rapportens punkt 8.1.3 («corrigendum»), formidler enkelte utfordringer ved AMLR slik disse er nærmere beskrevet.
- Når det gjelder AMLR er det begrenset hva en norsk høringsrapport kan gi av veiledning med hensyn til hvilke konsekvenser regelverket får for forpliktete enheter, herunder hvordan bestemmelsene skal tolkes og operasjonaliseres i praksis. Fremover vil utdypende tolkning av AMLR først og fremst utvikles av AMLA og EU-kommisjonen. AMLR vil også videreutvikles gjennom RTS-er, ITS-er og veiledningsdokumenter. Det medfører at det er krevende å forutse detaljert hvilke tiltak som blir påkrevet, og de økonomiske og administrative konsekvensene.
- Der det gjennomføres endringer som innebærer at foretak som er rapporteringspliktige i dag, ikke lenger vil være det, eller der det lempes på krav til kundetiltak (f.eks. krav om kundetiltak av disponenter), må det sikres overgangsregler som ivaretar lovlig lagring og behandling av personopplysninger.

- FIU-en blir en mer sentral komponent i det europeiske AML-regimet som nå etableres gjennom AML-pakken. Slik Finans Norge forstår AMLD6, vil gjennomføring av regelverket kreve en betydelig ressurstilførsel til FIU-en og til politi og påtalemyndighet for oppfølging av FIU-ens analyser. Oppfølging av MF-meldinger gjennom straffesaker og inndragning er en sentral del av målsettingen med EUs AML-pakke.
- Finans Norge mener arbeidsgruppens rapport i begrenset grad synliggjør de samlede økonomiske og administrative konsekvensene av EUs nye antihvitvaskingsregelverk for privat sektor og offentlige myndigheter, herunder behovet for omfattende tilpasninger og økt belastning på både forpliktete enheter og offentlige myndigheter.

I det følgende kommenterer Finans Norge kapittel for kapittel for de mest sentrale problemstillingene og våre synspunkter.

2. Innholdsfortegnelse

Høringssvar fra Finans Norge – norsk gjennomføring av EUs nye antihvitvaskingspakke	1
1. Innledning	1
2. Innholdsfortegnelse	3
3. Kommentar til rapportens kapittel 1-3: Introduksjon og valg av regelstruktur	4
4. Kommentar til rapportens kapittel 4: Sentrale definisjoner.....	5
5. Kommentar til rapportens kapittel 5: Virkeområde og tilsynsmodell	5
6. Kommentar til rapportens kapittel 6: Antihvitvaskingsforordningen (AMLR).....	10
7. Kommentar til rapportens kapittel 7: Informasjonsdeling mellom private og partnerskap for informasjonsdeling	14
8. Kommentar til rapportens kapittel 8: Rapporteringsplikt	15
9. Kommentar til rapportens kapittel 9: Beløpsgrense for kontantvederlag	16
10. Kommentar til rapportens kapittel 10: Nasjonal risikovurdering, koordineringsmekanismer, samarbeid og informasjonsdeling	17
11. Kommentar til rapportens kapittel 11: Register over reelle rettighetshavere.....	19
12. Kommentar til rapportens kapittel 12: Tilgang til kontoinformasjon (bankkontoregister eller sentralisert mekanisme)	21
13. Kommentar til rapportens kapittel 13: Tilgang til eiendomsinformasjon	22
14. Kommentar til rapportens kapittel 14: Financial Intelligence Unit (FIU)	23
15. Kommentar til rapportens kapittel 15: Krav til tilsyn	25
16. Kommentar til rapportens kapittel 16: Sanksjonsregelverket og antihvitvasking	27
17. Kommentar til rapportens kapittel 17: Særskilt vurdering av forslag om pengeoverføring	28

18. Kommentar til rapportens kapittel 18: AMLAs rolle og implikasjoner for offentlig og privat sektor 28
19. Kommentar til rapportens kapittel 19: Økonomiske og administrative konsekvenser 28

3. Kommentar til rapportens kapittel 1-3: Introduksjon og valg av regelstruktur

Det er et omfattende regelverk som skal innføres, og den nye AML-pakken medfører behov for betydelige endringer både for privat og offentlig sektor. I tillegg skal det på plass en lang rekke nivå 2-rettsakter, og ingen av disse rettsaktene er foreløpig vedtatt. Veiledning til regelverket vil trolig være klart fra AMLA tidligst rett før implementering i EU, og trolig vil hovedvekten av veiledning komme etter implementeringen av reglene. Denne situasjonen, med et omfattende regelverk som skal implementeres raskt og der detaljene fortsatt ikke er klare, innebærer at forpliktete enheter vil trenge tid også etter implementering for å tilpasse seg. Selv om det er mulig å følge med på regelverksutviklingen på EU-nivå, og gjøre enkelte forberedelser, vil flere endringer hos forpliktete enheter måtte vente på vedtakelse av nivå 2-rettsakter. Det er viktig at forpliktete enheter gis nødvendig tid for tilpasning. Det er også omfattende endringer som vil kreves av det offentlige, f.eks. i form av nye registre. Det er viktig at også forberedelse til disse endringene starter så snart som mulig. Det må også være sammenheng mellom når forpliktelser trer i kraft for privat sektor og når tiltak som skal bidra til etterlevelse, f.eks. et nytt register over reelle rettighetshavere, er på plass.

Arbeidsgruppen innleder Del 1 med et generelt *forbehold* om at dens vurderinger er deltakernes egne og ikke nødvendigvis uttrykker arbeidsgivernes (myndighetenes) syn. Finans Norge vil påpeke at dette forbeholdet skaper usikkerhet om forankring av synspunktene og myndighetenes faktiske posisjon. Det er uheldig for høringsprosessen dersom dette skal forstås som at konklusjonene i rapporten ikke kan anses som forankret hos ansvarlige myndigheter. Vi legger til grunn at dersom det er aktuelt for departementet å lande på en endret forståelse eller komme med forslag som ikke er en del av arbeidsgruppens rapport, så vil dette bli gjenstand for ny høring.

Når det er sagt, vil Finans Norge fremheve at arbeidsgruppens rapport er omfattende og grundig. Detaljnivået og bredden i analysen er positivt. En omfattende rapport gir et godt utgangspunkt for en informert høringsrunde og for det videre arbeidet med implementeringen. Vi vil berømme arbeidsgruppen for å ha belyst en rekke komplekse temaer i AML-pakken på en inngående måte. Samtidig savner vi på enkelte punkter en vurdering knyttet til forpliktete enheters rolle og ansvar, f.eks. når det gjelder tilgang til nye registre. Dette kommer vi tilbake til under.

Arbeidsgruppen foreslår å innføre én ny «*antihvitvaskingslov*», som erstatter dagens hvitvaskingslov. Finans Norge støtter dette forslaget, og mener det er en fordel for helheten at både forpliktelser for myndigheter, enheter som skal registrere reelle rettighetshavere og forpliktete enheter fremgår av samme lov. Det legger til rette for en mer oversiktlig gjennomføring av EUs regelverk nasjonalt. Vi mener det er positivt at arbeidsgruppen foreslår å regulere flere av myndighetenes forpliktelser direkte i lov eller forskrift. Dette vil bidra til klarhet om myndighetenes ansvar. I lys av dette fremstår den foreslåtte formålsbestemmelsen i § 1-1 og bestemmelsen om virkeområde i § 1-2 som fornuftige.

4. Kommentar til rapportens kapittel 4: Sentrale definisjoner

I kapittel 4 har arbeidsgruppen en gjennomgang av en rekke definisjoner. Definisjonene fra AMLR er foreslått gjennomført ved henvisning til forordningen, mens enkelte andre definisjoner er foreslått presisert i antihvitvaskingsloven § 1-3. Finans Norge har kommentarer til enkelte av definisjonene.

«Kriminell aktivitet»: Rapporten legger til grunn at uttrykket «*kriminell aktivitet*» i AMLR omfatter det samme som primærlovbrudd og tilknyttet kriminalitet – altså *all kriminalitet som genererer utbytte*. Finans Norge er enig i at definisjonen må være vid, da hvitvasking nettopp knytter seg til utbytte fra enhver straffbar handling. Forståelsen av begrepet «kriminell aktivitet» i AMLR artikkel 69 nr. 1 bokstav a reiser sentrale tolkningsspørsmål, slik også arbeidsgruppen selv påpeker. Forpliktede enheters rapporteringsplikt følger direkte av AMLR, og det er derfor begrenset nasjonalt handlingsrom. Samtidig er det, som arbeidsgruppen fremhever, knyttet reell usikkerhet til om det er tilsiktet at rapporteringsplikten skal omfatte enhver form for kriminell aktivitet, også der det ikke foreligger mistanke om hvitvasking eller terrorfinansiering. Finans Norge viser til innspill til arbeidsgruppens rapport kapittel 8, i punkt 8 i dette høringssvaret, for kommentarer til forståelsen av definisjonen og AMLRs bestemmelser om rapporteringsplikt.

«Kompetente myndigheter»: Arbeidsgruppen foreslår en utvidet definisjon av hvilke myndigheter som regnes som «*kompetente myndigheter*» etter det nye regelverket. Avgrensninger som foreslås fremstår i utgangspunktet som rimelige, gitt behovet for at disse etatene skal ha tilgang til nødvendige opplysninger (f.eks. tilgang til bankkontoinformasjonsregisteret som AMLD6 pålegger). Finans Norge stiller imidlertid spørsmål ved om også andre myndighetsorganer skal og bør anses som kompetente myndigheter. Vi merker oss spesielt at for eksempel *Skatteetaten* som helhet og *NAV* ikke er inkludert som kompetent myndighet. Bedrageri mot velferdsgoder og arbeidslivskriminalitet utgjør en alvorlig samfunnstrussel som etterforskes og følges opp av Skatteetaten. I tillegg forvalter NAV betydelige midler og bekjemper trygdebedragerier; slike saker kan ha hvitvaskingsaspekter. Dersom kun foreslåtte «kompetente myndigheter» får innsyn i det planlagte kontoinformasjonsregisteret, kan det tenkes at f.eks. NAVs utelukkelse skaper hull i informasjonsdelingen. Finans Norge ber departementet vurdere om det er grunnlag for at visse andre offentlige aktører også regnes som kompetente myndigheter. Dersom det juridisk lar seg gjøre, bør man åpne for at slike aktører kan få tilgang ved behov, eller tydelig begrunne hvorfor de holdes utenfor. Det er et poeng å sikre at alle relevante myndigheter får tilgang til relevant informasjon og kan dele på tvers. I dag opplever forpliktede enheter at myndigheter ikke har hjemmel eller adgang til å dele informasjon seg imellom (eks. politi, skatt og FIU), noe som innebærer at de forpliktede enhetene blir unødvendige og kompliserende mellomledd.

5. Kommentar til rapportens kapittel 5: Virkeområde og tilsynsmodell

I kapittel 5 tar rapporten for seg hvilke foretak/sektorer som omfattes av det nye regelverket (virkeområde), samt forslag til ny tilsynsstruktur. Finans Norge har innspill til deler av kapittel 5, og under knyttes våre innspill til de relevante punktene i arbeidsgruppens rapport.

Rapportens kapittel 5.2.3.3 – Definisjon av forsikring

Finans Norge støtter arbeidsgruppens vurdering og forslag om at definisjonen i AMLR artikkel 2 nr. 1 punkt 6 bokstav b om forsikring blir snevrere enn dagens hvitvaskingslov ved at definisjonen kun gjelder livsforsikring og annen investeringsrelatert forsikring.

Rapportens kapittel 5.2.3.4 - Forsikringsformidlere

Finans Norge er enig i arbeidsgruppens vurdering om at forsikringsformidlere kun omfattes ved formidling av livsforsikring eller annen investeringsrelatert forsikring. Finans Norge deler arbeidsgruppens forståelse når det gjelder at formidlere som ikke tar imot verken premiebetaling eller beløp tiltenkt kunden, ikke er omfattet av AMLR.

Rapportens kapittel 5.2.3.6 – Kollektive investeringsforetak

Arbeidsgruppen viser til at dagens hvitvaskingslov kun refererer til forvaltningsselskap for verdipapirfond, jf. hvitvaskingsloven § 4 første ledd bokstav i. AMLR henviser derimot både til forvaltningsselskapet og fondet som sådan. Arbeidsgruppen er usikker på om dette har praktiske konsekvenser. I fotnote 44 har arbeidsgruppen pr. 13. januar 2026 lagt til ny informasjon om at formuleringene i artikkel 2 nr. 1 punkt 6 bokstav e kan ha utilsiktede konsekvenser og at finansnæringen i Norden har oversendt dette til EU-kommisjonen. Finans Norge ønsker å kommentere hvordan dette får praktisk betydning for både kapitalforvaltere og banker som distributører.

Arbeidsgruppen stiller, slik Finans Norge oppfatter det, spørsmål ved om det at både fondet og forvaltningsselskapet oppfattes som forpliktet enhet, endrer hvem som skal anses som kunde. Dersom AMLR skal forstås slik at sluttinvestor skal anses som kunde av forvaltningsselskapet/fondet, skaper dette betydelige utfordringer for fondsforvaltere som distribuerer sine produkter gjennom uavhengige distributører – som banker, verdipapirforetak og investeringsplattformer – der forvalteren ikke har noe direkte kundeforhold til sluttinvestoren.

I størstedelen av markedet investerer sluttkundene gjennom sin bank eller investeringsplattform, som opptrer i eget navn overfor fondsforvalteren, typisk gjennom en nominee-struktur. Forvalteren forholder seg kun til distributøren eller nominee-selskapet som sin kunde, mens det er distributøren/nomineen som har det direkte kundeforholdet til sluttinvestoren og som allerede er forpliktet til å gjennomføre fullstendige kundetiltak. Risikoen knyttet til hvitvasking og terrorfinansiering er dermed allerede vesentlig redusert gjennom distributørens eksisterende forpliktelser.

Dersom fondsforvaltere/fondet likevel pålegges å gjennomføre kundetiltak på sluttinvestorer de ikke har kontakt med, vil dette kreve omfattende nye ordninger for informasjonsdeling mellom investorer, distributører og forvaltere – med tilhørende GDPR-utfordringer – og medføre en vesentlig mer kompleks og tidkrevende investeringsprosess for investorene. I mange tilfeller vil dette ikke være operasjonelt gjennomførbart, særlig i markeder som det nordiske, der fond også handles over børs og distributørene opptrer uavhengig av forvaltningsselskapene.

Et krav om at distributører skal utlevere kundeinformasjon til fondsforvaltere – som ofte er direkte konkurrenter med egne distribusjonskanaler – vil være kommersielt svært sensitivt og i praksis ugjennomførbart. Distributørenes kunderegistre utgjør en av deres mest verdifulle kommersielle eiendeler. Et slikt krav vil ikke styrke hvitvaskingsbekjempelsen, men snarere undergrave en velfungerende og konkurransedyktig markedsstruktur.

Konsekvensene vil være negative for en rekke sentrale EU-målsettinger, herunder forenkling og byrdereduksjon, økt deltakelse fra privatinvestorer, og konkurranseevnen til europeiske kapitalmarkeder og kapitalforvaltere. Det er derfor avgjørende at regelverket – enten gjennom en tydelig fortolkning av AMLRs begrep «business relationship» eller gjennom tilstrekkelig fleksible bestemmelser i de tekniske standardene (RTS) – sikrer at fondsforvaltere uten direkte kundeforhold til sluttinvestoren ikke pålegges plikter til å gjennomføre kundetiltak som allerede ivaretas av distributøren.

Rapportens 5.2.3.7 - Verdipapirsentraler

Verdipapirsentralen (VPS) er etter gjeldende hvitvaskingslov § 4 (1) bokstav l omfattet som rapporteringspliktig enhet «...i tilfeller der verdipapirsentralen ikke benytter ekstern kontofører som er rapporteringspliktig.». Denne begrensningen er av stor praktisk betydning for VPS der verdipapirsentralen har inngått avtaler med kontofører som bindeledd mellom VPS på den ene siden og utstedere og investorer på den andre siden. Det betyr at det er kontoførerne som forestår opprettelse og registrering av verdipapirkonti i VPS, og har et kundeforhold i hvitvaskingslovens forstand til de enkeltstående investorene. Kontoer åpnes i investorens eget navn, ved en direkte registrering i VPS' systemer. Organiseringen er et resultat av forbudet mot såkalt «forvalterregistrering» i VPS, der forvalter har en samlekonto for alle sine underliggende investorer. Dette oppsettet gjør at unntaksbestemmelsen i § 4 (1) bokstav l gjør seg gjeldende for norske investorer. VPS har ikke vært forpliktet til å gjennomføre kundetiltak overfor disse investorene, og kontoførerne har blitt ansett som en avtalemotparter for VPS i motsetning til «kunder» i hvitvaskingslovens forstand.

AMLR åpner ikke for en videreføring av unntaket beskrevet over. VPS har i dag et velfungerende system, og en slik ny forpliktelse fremstår lite hensiktsmessig når kontoførere allerede skal gjennomføre kundetiltak overfor disse investorene. VPS har heller ikke noen relasjon til de direkteregistrerte investorene. Den mest nærliggende løsningen innenfor rammene av AMLR synes å være å anse kontoførerne som korrespondenter for VPS, og gjennomføre tiltak overfor disse. Finans Norge påpeker imidlertid at også denne løsningen vil være ressursmessig krevende å håndtere både for VPS og kontoførerne. Løsningen vil etter Finans Norges oppfatning vanskelig kunne ha noen effekt i antihvitvaskingsarbeidet.

Rapportens 5.3.3.1 – Norges Bank

Finans Norge merker seg arbeidsgruppens forståelse, i rapportens kapittel 5.3.3.1, av at Norges Bank vil omfattes av AMLR kun for visse tjenester. Norges Bank er i dag omfattet av hvitvaskingsloven, og vil i dag være underlagt hvitvaskingslovens forpliktelser når de f.eks. vurderer om betalingsaktører skal ha tilgang til det nasjonale betalingssystemet. Arbeidsgruppen legger til grunn at sentralbanker anses som «finansielle institusjoner» under AMLR dersom de yter tjenester som nevnt i CRD-vedlegget. Det betyr i praksis at Norges Bank fortsatt skal etterleve antihvitvaskingsregler for relevant virksomhet. Finans Norge anser det som viktig at dette bekreftes og tydeliggjøres. Sentralbankens rolle i AML-regimet må avklares, slik at det ikke hersker tvil om ansvar også for denne institusjonen fremover.

Rapportens 5.3.3.2 - Skadeforsikring

Finans Norge er enig i arbeidsgruppens vurdering i rapportens kapittel 5.3.3.2, om at skadeforsikringsvirksomhet, kredittforsikringsvirksomhet og gjenforsikringsvirksomhet faller utenfor

definisjonen av forpliktete enheter i AMLR. Finans Norge støtter arbeidsgruppens vurdering og forslag om å ikke videreføre den særnorske reguleringen av skadeforsikring, og viser særlig til hensynet til europeisk rettsenhet.

Finans Norge legger til grunn at produkter som skadeforsikringsforetak kan tilby under konsesjon som skadeforsikringsforetak, faller utenfor AMLR. Tilsvarende bør også gjelde for ettårige risikoprodukter og utførerisiko med utbetaling inntil 5 år, som skadeforsikringsforetak kan tilby etter særskilt tillatelse. Disse produktene har egenskaper og hvitvaskings-/terrorfinansieringsrisiko som tilsvarer skadeforsikringsprodukter, og bør derfor behandles på samme måte.

Finans Norge legger videre til grunn at livsforsikringsforetak som tilbyr skadeforsikringsprodukter¹ ikke vil være omfattet av AMLR ved etablering av forretningsforbindelse som utelukkende gjelder skadeforsikringsprodukter. For øvrig er det Finans Norges oppfatning at AMLRs virkeområde for livsforsikringsforetak må forstås i lys av definisjonen i artikkel 2 nr. 1 punkt 6 bokstav b, som viser til «insofar as it carries out life **or other** investment-related assurance activities». Definisjonen synes å være rettet mot livsforsikringsprodukter med et kapital- og/eller spareelement, noe som også harmonerer med den underliggende hvitvaskingsrisikoen knyttet til slike produkter. Dette er også en endring fra AMLD4 som kun viste til «insofar as it carries out life assurance activities». På den bakgrunn mener Finans Norge at rene risikoforsikringer med ett års varighet ikke omfattes, da dette verken har spare/kapitalelement eller gjenkjøpsverdi, samt at erstatningsutbetaling knyttes til en livshendelse.

Finans Norge er enig med arbeidsgruppen i at innføring av endringene knyttet til skadeforsikring bør skje førtidig. Det er viktig at alle foreslåtte endringer i denne sammenheng trer i kraft samtidig, herunder forslaget til endring i finansforetaksloven om skadeforsikringsforetaks adgang til å rapportere til FIU. Gjennomføring av de foreslåtte lovendringene i gjeldende hvitvaskingslov § 4 første ledd bokstav j og k, samt finansforetaksloven § 16-2 tredje ledd bokstav a må etter Finans Norges syn skje så raskt som mulig.

I forbindelse med at skadeforsikring ikke lenger omfattes av hvitvaskingsloven, må det gis en rimelig overgangsperiode for å gjennomføre nødvendige tilpasninger i IT-systemer, interne rutiner etc., særlig med tanke på behandling av personopplysninger. Den førtidige implementeringen må etter Finans Norges vurdering innebære en rettslig avklaring når det gjelder behandling av personopplysninger som er samlet inn i samsvar med gjeldende lovgivning. Finans Norge antar at personopplysninger lovlig kan behandles inntil lagringsadgangen under nåværende regulering er utløpt.

Rapportens 5.4 – Organisering av tilsynsmyndigheter

Arbeidsgruppen foreslår omfattende endringer i tilsynsstrukturen for hvitvaskingsregelverket. Hovedforslaget er å samle alt tilsyn i et nytt, frittstående tilsynsorgan dedikert til hvitvasking. Subsidiært skisseres en løsning der Finanstilsynet overtar alt tilsynsansvar (dvs. at eksisterende sektortilsyn i f.eks. Lotteritilsynet og tilsynsansvar for nye forpliktete enheter konsolideres i Finanstilsynet). Begrunnelsen som gis er oppsummert at ett samlet tilsyn kan gi bedre risikobasert tilnærming på tvers av sektorer, bedre grunnlag for tilstrekkelig kompetanse hos tilsynsmyndigheten, og enklere koordinering. Videre argumenterer arbeidsgruppen for at spisskompetanse på

---

¹ Finansforetaksforskriften § 2-16 – livsforsikringsforetak med tillatelse til å overta ulykke- og sykdomsforsikring (skadeforsikring)

hvitvaskingsregelverket er viktigere enn sektorkunnskap i det nye tilsynet, gitt at hvitvaskingsregelverket i stor grad er felles på tvers av sektorer.

Finans Norge stiller seg bak målsettingen om et mer effektivt og enhetlig hvitvaskingstilsyn. Finans Norge kan imidlertid ikke støtte arbeidsgruppens forslag om å etablere et nytt frittstående hvitvaskingstilsyn. Etter Finans Norges vurdering argumenteres det utilstrekkelig og lite overbevisende for arbeidsgruppens forslag. Argumentene som brukes for å begrunne forslaget om et samlet hvitvaskingstilsyn kan i realiteten også brukes for å forsvare dagens modell med sektorvis tilsyn. De økonomiske og administrative konsekvensene ved å etablere ett nytt tilsynsorgan vil bli omfattende. Finans Norge kommer tilbake til det under punkt 19 om økonomiske og administrative konsekvenser.

Finans Norge mener at tilsyn etter hvitvaskingsregelverket fortsatt bør organiseres sektorvis lignende dagens tilsynsmodell, eventuelt at tilsynet samles hos Finanstilsynet i tråd med arbeidsgruppens subsidiære forslag. EU-regelverket gir ikke føringer eller bestemmelser om hvordan tilsyn etter hvitvaskingsregelverket skal organiseres. Det er heller ikke en klar trend i Europa, og mange ulike tilsynsmodeller finnes i ulike EU land i dag. På dette området er det altså nasjonalt handlingsrom. Det som kreves er at modellen som velges legger til rette for et effektivt og risikobasert tilsyn. Norge har erfaring med samlet tilsyn også på områder der EU har delt sitt tilsyn (EBA, ESMA og EIOPA), og Norge bør videreføre den eksisterende modellen også med opprettelsen av AMLA. Vi mener også at den eksisterende tilsynsmodellen gir grunnlag for en god samlet prioritering mellom tilsynsområdene Finanstilsynet har ansvar for, og legger også grunnlaget for proporsjonalitet og effektivitet i den statlige styringen av det samlede tilsynet med finansmarkedet. Selv om hvitvaskingsregelverket har virkeområde utenfor finansiell sektor, ligger hovedforpliktelsene i finanssektoren. Regelverket har fortsatt etter sin natur en naturlig hovedforankring i Finanstilsynet.

Valg av tilsynsmodell har også vært tema i referansegruppen, og arbeidsgruppen har vist til innspill fra referansegruppen. I punkt 5.4.3.1.1 viser arbeidsgruppen til at referansegruppen «har løftet frem et fragmentert tilsyn som problematisk». Dette står i motsetning til Finans Norges oppfatning. Gjennom referansegruppen ble viktigheten av sektorkunnskap fremhevet av flere. Finans Norge opplever at det var et klart flertall i referansegruppen som anså sektorkunnskap som sentralt. Dersom dagens tilsynsmodell vurderes å lede til fragmentert oppfølging bør det løses med bedre koordinering mellom eksisterende og eventuelt nye tilsynsorganer. Finans Norge mener at arbeidsgruppens begrunnelse for å foreslå et nytt frittstående tilsynsorgan undervurderer betydningen av sektorkunnskap ved tilsynsutøvelse på hvitvaskingsområdet. Finans Norge mener at en faglig solid forståelse av hvitvaskingsregelverket er nødvendig for et godt tilsyn på området. Samtidig er det *viktig* at tilsynsmyndigheten har inngående kjennskap til den bransjen og virksomheten som underlegges tilsyn. Hvitvaskingsregelverket skal anvendes i svært ulike sektorer – bank, forsikring, verdipapirhandel, eiendomsmegling, for å nevne noen – og risikoene, produktene og transaksjonsmønstrene varierer betydelig. Det er derfor nødvendig at et tilsynsorgan for hvitvasking besitter tilstrekkelig sektorspesifikk kompetanse. Sektorregelverket foretaket er underlagt vil påvirke etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket, og en effektiv operasjonalisering av hvitvaskingsregelverket vil være ulik for ulike typer foretak. Finans Norge er uenige i arbeidsgruppens vurdering av at den sektorkunnskapen som er nødvendig for å utføre et effektivt hvitvaskingstilsyn er begrenset. Finans Norge mener at risikoforståelse på AML-området forutsetter kjennskap til sektorregelverk som for

eksempel CRR/CRD, Solvens II, MiFID, mv. Tilsyn med hvitvaskingsregelverket uten forståelse av sektorlogikk kan føre til feiltolkninger, feilprioriteringer og ineffektiv ressursbruk.

Arbeidsgruppen viser til at det av eksterne evalueringer fremgår at dagens modell ikke fungerer optimalt mht. risikobasert tilnærming, effektivitet og manglende ressurser hos dagens tilsyn. Finans Norge kan ikke se at det er argumenter som i seg selv begrunner arbeidsgruppens foreslåtte modell. Tilstrekkelige ressurser vil være en forutsetning for at enhver modell kan fungere.

Arbeidsgruppen trekker frem at det å samle tilsyn etter sektorregelverket og hvitvaskingsregelverket skaper en sårbarhet for uautorisert behandling av særlige kategorier personopplysninger. Finans Norge har vanskelig for å se at dette er et relevant argument. Finans Norge forutsetter at dagens tilsynsmyndigheter etterlever personvernlovgivningen.

Finans Norge anser at etablering av et nytt tilsyn også innebærer betydelig risiko for store overgangskostnader, kompetansetap og svekket kapasitet i en lang periode. Dette gjelder særlig ved rekruttering, opplæring, etablering av systemer, avklaring av ansvarsforhold og praktiske informasjonslinjer. Det vil kunne bidra til å svekke tempo og kvalitet i den nasjonale gjennomføringen av AML-pakken.

6. Kommentar til rapportens kapittel 6: Antihvitvaskingsforordningen (AMLR)

Arbeidsgruppen søker å gi en oversikt over innholdet i AMLR og redegjør for temaer som utgjør særskilte endringer for forpliktete enheter. AMLR er en forordning, og det nasjonale tolkningsrommet er begrenset til enkelttemaer som f.eks. beløpsgrenser for kontantvederlag. Arbeidsgruppens egne fortolkninger har dermed generelt ingen selvstendig vekt når forpliktete enheter skal forberede seg på implementeringen av AMLR.

Gjennomføringen av AMLR vil innebære et omfattende og ressurskrevende arbeid for forpliktete enheter. Selv om nivå 2- og 3-regelverket ennå ikke foreligger, er det klart at kommende detaljkrav vil kreve betydelige endringer og oppdateringer i eksisterende prosesser og systemer. Blant de mest kritiske punktene er behovet for å oppdatere interne systemer og løsninger hos tredjepartsleverandører, etableringen av nye registre som forutsetter både deling og mottak av data, skjerpede krav til screening, samt økt datadeling mellom forpliktete enheter, FIU og offentlige myndigheter. For små banker vil kravene ha særlig store konsekvenser, ettersom de ofte har begrensede ressurser, mindre modenhet i systemlandskapet og svakere skaleringsmuligheter. Dette kan føre til betydelige kostnader ved oppgradering av teknologi, økt avhengighet av eksterne leverandører, større operasjonell belastning for små fagmiljøer og utfordringer med å gjennomføre nødvendige endringer innenfor gitte tidsfrister.

Det er viktig at næringen får forutsigbarhet mht. når regelverket vil implementeres, slik at implementeringen kan gjennomføres så målrettet og effektivt som mulig. Finans Norge gjentar også at forpliktete enheter vil trenge tid, også etter implementeringen, for å tilpasse seg det nye regelverket.

Ved gjennomføring av AMLR oppstår det også spørsmål om forholdet til annet regelverk, der det er behov for avklaring. Arbeidsgruppen fremhever for eksempel mulighet for at AMLA og EBA i fellesskap kan bidra til å klargjøre forholdet mellom AMLRs regler om å avslutte forretningsforbindelser mv. og

forbrukeres rett til bankkonto etter direktiv 2014/42/EU (PAD). Det er også behov for klargjøring av forholdet mellom AMLR og eksempelvis IPR / PSD3 /PSR mv.

Kommentarer til enkelte deler av arbeidsgruppens gjennomgang av AMLR

Kommentar til AMLR artikkel 11 – «Compliance functions»

Ifølge AMLR artikkel 11 skal forpliktete enheter utpeke både en «compliance manager» og en «compliance officer». Arbeidsgruppen legger til grunn at begge rollene skal plasseres i første linje, og at dagens krav etter hvitvaskingsloven § 35 om uavhengig kontroll i andre linje ved utpeking av «etterlevelsansvarlig», ikke videreføres.

Den foreslåtte tolkningen fremstår konsistent med norsk praksis. Samtidig er vi kjent med at flere EU-land i dag legger et betydelig større ansvar til 2. linje enn det som tradisjonelt gjøres i Norge, jf. eksempelvis forståelsen som legges til grunn i EBA «Guidelines on the role, tasks and responsibilities AML/CFT compliance officers». Det fremkommer av disse retningslinjene at AML/CFT compliance officer skal være organisert som en uavhengig kontrollfunksjon i selskapets andre forsvarslinje. AMLR gir imidlertid ingen eksplisitte føringer for hvordan rollene som compliance manager og compliance officer skal plasseres i foretakenes forsvarslinjer. Ettersom retningslinjene fra EBA vil gjelde også etter at AMLR får anvendelse, skaper dette uklarhet om hvilke organisatoriske løsninger som anses forenlige med AMLR.

Etter Finans Norges oppfatning er det flere måter å forstå AMLRs regler om roller, og det er trolig rom for en viss fleksibilitet med hensyn til hvor rollene organiseres så lenge det er forsvarlig begrunnet. Finans Norge mener at tolkingen av AMLR ikke kan anses endelig avklart gjennom arbeidsgruppens rapport, og det kan ikke utelukkes at det vil komme ytterligere veiledning eller presiseringer på EU-nivå. Spørsmålet er derfor fortsatt relevant og uavklart – særlig for norske finansforetak med grensekryssende virksomhet.

Arbeidsgruppen uttrykker at de forpliktete enhetene vil måtte organisere virksomheten annerledes enn i dag. Finans Norge vil understreke at eventuelle nødvendige endringer vil kreve både tid og ressurser. Det er derfor avgjørende at næringen får tydelig forutsigbarhet med hensyn til når regelverket vil tre i kraft, slik at implementeringen kan planlegges og gjennomføres på en kontrollert og forsvarlig måte.

Finans Norge legger til grunn at rollene compliance manager og compliance officer skal utpekes på hovedforetaksnivå og at det ikke er nødvendig å utpeke tilsvarende roller på filialnivå ved virksomhet i flere land.

Kommentar til AMLR artikkel 18 – utkontraktering

AMLR artikkel 18 nr. 1 åpner for utkontraktering av oppgaver under AMLR, men artikkel 18 nr. 3 fastsetter enkelte unntak. Arbeidsgruppen vurderer at bestemmelsen klargjør tidligere uklarheter, og legger til grunn at ordlyden – som i hovedsak viser til konkrete beslutninger – innebærer at vesentlig aktivitet knyttet til kundetiltak og transaksjonsanalyse kan utkontrakteres, så lenge beslutningene tas av den forpliktete enheten selv.

Etter vår vurdering er formålet med begrensningene å sikre at forpliktete enheter beholder eierskap til risikoen, og at prinsippet om risikobasert tilnærming gjelder også her. Ordlyden i bestemmelsen må forstås i lys av dette formålet.

Kommentar til AMLR artikkel 20 – kundetiltak av disponenter

Finans Norge mener at både gjeldende og kommende EU-regelverk har en annen forståelse av hva som ligger i «å opptre på vegne av kunden» enn det som er tilfellet etter norsk rett. Etter norsk rett omfattes både representanter (de som f.eks. har rettslig handleevne på vegne av et foretak) og disponenter (de som kan disponere en annen kundes konto, f.eks. en medarbeider i et foretaks regnskapsavdeling). I EU er fokuset på representanter, og kravene til kundetiltak gjelder for slike. Det er positivt at arbeidsgruppen nå legger opp til en løsning der norsk regelverk bringes på linje med EU-regelverk.

Finans Norge støtter arbeidsgruppens forslag om å oppheve gjeldende krav til kundetiltak av disponenter, som er regulert i hvitvaskingsloven §§ 12, 13 og 18 samt hvitvaskingsforskriften §§ 4-2a og 4-7 i forkant av implementering av AMLR i norsk rett. Kravene til kundetiltak av disponenter er særnorske krav som har store operasjonelle konsekvenser for norske forpliktete enheter. Standardisering av regelverket for forpliktete enheter på tvers av EU er et mål med AML-pakken, og også viktig for norske virksomheter og Finans Norge. En rask gjennomføring av de foreslåtte endringene i hvitvaskingsloven §§ 12, 13 og 18 vil bidra til slik standardisering, også før AML-pakken implementeres, og vil også være en gradvis tilpasning til AMLR for norske forpliktete enheter. En slik gjennomføring vil også være med på å sikre at norske virksomheter opererer med mer like krav som andre europeiske forpliktete enheter, og dermed styrke norsk konkurransekraft.

Kommentar til artikkel 21 – særlig om sperring og avvikling av livsforsikring

AMLR åpner for at sperring av inn- og utbetaling er tilstrekkelig tiltak for livsforsikringsforetak, når kundetiltak ikke er tilfredsstillende gjennomført. Det vises til tidligere korrespondanse, jf. brev fra Finans Norge til Justis- og beredskapsdepartementet og Finansdepartementet om manglende hjemmel i forsikringsavtaleloven til å både si opp livsforsikring og sperre for innbetalinger. Det finnes ingen tilsvarende bestemmelse i forsikringsavtaleloven, som i finansavtaleloven § 3-8.

Sperring vil være et effektivt tiltak i individuelt inngåtte livsforsikringsavtaler. Sperring er derimot svært lite egnet for kollektive livsforsikringsavtaler, herunder pensjon og gruppelivsforsikringer. I disse avtaleforholdene er det ansatte eller medlemmer som er forsikret og har rettigheter etter avtalen. En sperring av innbetaling av premie vil få alvorlige og betydelige konsekvenser for de forsikrede og medlemmene i slike avtaler. Det må, dersom sperring skal være et alternativ også for slike avtaler, innføres klare hjemler for hvordan berørte tredjeparter skal informeres og håndteres. Finans Norge er av den oppfatning at verken arbeidsgruppen eller myndigheter i EU har vurdert konsekvensen av dette tilstrekkelig.

Finans Norge foreslår at det innføres en bestemmelse i forsikringsavtaleloven som tilsvarer § 3-8 i finansavtaleloven, for å regulere hvordan berørte tredjeparter skal informeres og håndteres samt hvordan motstridende interesser mellom hvitvaskingsregelverket og øvrig finansregulatorisk regelverk skal håndteres.

Kommentar til artikkel 44 og 47 – livsforsikringsavtaler

AMLR artikkel 44 og 47 omhandler særskilte regler for livsforsikring og andre investeringsrelaterte forsikringer. Finans Norge mener at AMLRs bestemmelser ikke kan forstås slik at «enhver mottaker» av en utbetaling fra en livsforsikring skal forstås som «beneficiary». Det vises til Finanstilsynets høring fra 2019² hvor Finanstilsynet mente direktivet måtte forstås slik at det skiltes på utbetalinger som følger lov og forskrift på den ene siden, og der forsikrede eller medlem av kollektiv avtale aktivt utpeker begunstigede på den andre siden. I høringen ble det vist til de tilfellene hvor forsikrede utpeker begunstiget etter forsikringsavtaleloven § 15-2 (individuelle avtaler) og § 19-12 (kollektive avtaler). Det avgjørende er at forsikringstaker i individuell avtale eller medlem i en kollektiv avtale, selv gjør en aktiv disposisjon og utpeker en begunstiget. Det er i slike tilfeller at risiko for hvitvasking oppstår.

Finans Norge er derfor av den oppfatning at kravene i artikkel 44 og 47 ikke kan gjelde for enhver mottaker av utbetalinger fra livsforsikringer eller andre investeringsrelaterte forsikringer. For utbetaling til etterlatte ved død (eks. ektefelle, barn) som følger av lov eller forskrift, som i norsk rett er regulert i forsikringsavtaleloven § 15-1, konkluderte Finanstilsynet i 2019 at dette naturlig måtte falle utenfor begrepet, også i lys av i forhold til at risikoen for hvitvasking i disse avtalene er svært begrenset. Finans Norge anser at AMLR også må forstås slik og at Finanstilsynets vurdering fortsatt må gjelde. En endring av dette vil få betydelige konsekvenser for livsforsikringsforetak. Finans Norge ønsker å legge til at forsikringsforetakene uavhengig av hvitvaskingsloven har praksis for å gjennomføre en rekke tiltak overfor etterlatte som får utbetaling etter lov. Det handler særlig om forsikringsforetakets ønske om å sikre utbetaling til rett person og å sikre at utbetalingen har frigjørende virkning for foretaket.

Kommentar vedrørende medlemmer i kollektive avtaler, herunder pensjonsavtaler tilbudt av livsforsikringsforetak

Finans Norge er fremdeles av den oppfatning at medlemmer i tjenstepensjonsavtaler ikke omfattes av kundebegrepet i verken eksisterende hvitvaskingslov eller i AMLR. Dette sammenfaller også med Finanstilsynets vurdering i 2019 ved innføringen av hvitvaskingsforskriftens § 4-4a. Finans Norges oppfatning er at denne forståelsen også videreføres i AMLR og viser blant annet til fortalen punkt 118 hvor det henvises til pensjon etter tjenstepensjonsdirektivet EU 2026/2341 (IORP). Der uttales det klart at ansatte og medlemmer i pensjonsordninger tilstrekkelig identifiseres gjennom klasse eller karakteristikk (eks. ansatte i bedriften) og at dette ivaretar kravet til transparens. Dette er også fulgt opp i AMLR artikkel 59 nr. 2 bokstav a.

Finans Norges oppfatning er at særreglene om begunstigede i livsforsikring og andre investeringsrelaterte forsikringer (se artikkel 47) ikke kommer til anvendelse på medlemmer av kollektive avtaler om tjenstepensjon (alder og uføre) selv om pensjonen leveres av et livsforsikringsforetak. Særreglene gjelder heller ikke når medlemmene skal ha utbetaling fra disse avtalene. Om kundetiltak skal gjennomføres ved tidspunkt for utbetaling må etter Finans Norges oppfatning, bero på en vurdering av om alders- eller uførepensjonisten selv får et selvstendig kundeforhold med pensjonsleverandøren.

Kommentar til AMLR artikkel 71 – avståelse fra å gjennomføre transaksjoner

---

² [horingsnotat-hvitvaskingsforskrift-2019-master-v11-endelig-2194816.pdf](#)

Arbeidsgruppen poengterer at det er tre terskler for hvilken grad av kunnskap eller mistanke som utløser rapporteringsplikt etter AMLR artikkel 69. Forpliktete enheter skal rapportere når de **1) vet, 2) mistenker, eller 3) har rimelig grunn til å mistenke** at midler eller aktiviteter er knyttet til kriminalitet eller terrorfinansiering.

Etter AMLR artikkel 71 er plikten til å stanse eller unnlate å gjennomføre en transaksjon begrenset til tilfeller hvor den forpliktete enheten **vet** eller **mistenker** at forholdet er ulovlig. Finans Norge er enig i arbeidsgruppens vurdering av at terskelen for å stanse en transaksjon nødvendigvis må være høyere enn terskelen for å rapportere et mistenkelig forhold. Slik må også dagens regelverk forstås i lys av AMLD4. Transaksjonsstans kan ha betydelige konsekvenser for kunden, mens rapportering alene ikke hindrer gjennomføring.

7. Kommentar til rapportens kapittel 7: Informasjonsdeling mellom private og partnerskap for informasjonsdeling

Unntaket fra avsløringsforbudet i AMLR artikkel 73 nr. 5 innebærer en utvidelse av gjeldende retts hvitvaskingslov § 28 sjettede ledd. Vilkåret om «felles kunde» og «tilhører samme profesjonskategori» videreføres ikke, og vilkåret er nå begrenset til «felles transaksjon». Dette klargjør at forpliktete enheter på hver side av en transaksjon kan dele informasjon underlagt avsløringsforbudet, uavhengig av hvordan, eller om, de respektive kundene er tilknyttet hverandre. Finans Norge støtter arbeidsgruppens forslag til endring av hvitvaskingsloven § 28 sjettede ledd og oppheving av hvitvaskingsforskriften § 5-2, og at disse endringene gjennomføres i forkant av implementering av AMLR.

Finans Norge vil påpeke at det er en svakhet at det er en del aktører som ikke er omfattet av delingsadgangen i AMLR 73 nr. 5. Blant annet faller eiendomsmeglere og låneformidlere utenfor, og Finans Norge ber derfor Finansdepartementet om å utforske muligheten for å supplere AMLR gjennom «corrigendum»-prosessen.

Når det gjelder artikkel 75 om partnerskap for informasjonsdeling, peker arbeidsgruppen på at AMLR ikke gir hjemmel for supplerende regelverk fra EU-kommisjonen eller retningslinjer fra AMLA. Finans Norge har imidlertid fått en forståelse av at AMLA vil komme nærmere tilbake til artikkel 75. Finans Norge er enig i arbeidsgruppens syn om at det er en rekke tolknings spørsmål som må avklares, og at etablering av slike partnerskap vil kreve betydelig innsats fra både private og offentlige aktører, herunder i forbindelse med innhenting av godkjenning av både AML-tilsynsmyndigheten og Datatilsynet før partnerskap kan operasjonaliseres. Finans Norge peker på at det er en risiko for at samspillet mellom aktørene som i dag kan dele informasjon etter hvitvaskingsloven § 31 tredje ledd, svekkes når dette hjemmelsgrunnlaget faller bort. I denne forbindelsen vises det særlig til at etablering av partnerskap etter artikkel 75 vil være tidkrevende, og at informasjonsdelingen gjennom disse partnerskapene ikke nødvendigvis vil bli like vid eller effektiv som dagens ordning. Artikkel 75 nr. 4 (i) (j) omhandler også kompetente myndigheters deltakelse i partnerskap for informasjonsdeling.

Informasjonsdeling i forskjellige konstellasjoner er en av hjørnesteinene i den nye AML-pakken, og er avgjørende for at regelverket skal få tilsiktet effekt.

Det bør etter Finans Norges vurdering etableres et konstruktivt offentlig-privat samarbeid om hvordan slike partnerskap best kan etableres og operasjonaliseres. I den sammenheng bør det også vurderes hvordan kompetente myndigheters deltakelse i slike samarbeid best kan ivaretas. Det bør vurderes om den foreslåtte nye samvirkenheten i Økokrim kan være en aktuell deltaker i et offentlig-privat samarbeid som er forankret i artikkel 75.

8. Kommentar til rapportens kapittel 8: Rapporteringsplikt

Finans Norge har merknader til arbeidsgruppens vurdering av rapporteringsplikten etter AMLR artikkel 69 nr. 1 bokstav a, som redegjøres for i dette kapittelet.

Arbeidsgruppens forståelse av rapporteringsplikten i AMLR artikkel 69 nr. 1 bokstav a er at forpliktete enheter skal rapportere dersom enheten vet, mistenker eller har rimelig grunn til å mistenke at:

- 1) Midler eller aktiviteter stammer fra kriminell aktivitet.
- 2) Midler eller aktiviteter er knyttet til terrorfinansiering.
- 3) Midler eller aktiviteter er knyttet til kriminell aktivitet.

Begrepet «kriminell aktivitet» skal i denne sammenhengen forstås som kriminalitet som genererer utbytte eller midler («funds») med tilknytning til kriminell aktivitet. Denne forståelsen er lagt til grunn i Finans Norges hørings svar kapittel 4 og arbeidsgruppens redegjørelse for begrepet i rapportens kapittel 4.2 og 8.1.3. Finans Norge er enig i arbeidsgruppens vurdering av at situasjon nr. 1 og 2 er en videreføring av gjeldende rett. Når det gjelder situasjon nr. 3, har Finans Norge enkelte merknader til arbeidsgruppens forståelse.

Arbeidsgruppen indikerer i rapporten at en mulig tolkning av AMLR artikkel 69 nr. 1 bokstav a er at rapporteringsplikten skal omfatte tilfeller der «midler» er tilknyttet «kriminell aktivitet», men ikke tilfeller der «aktivitet» er tilknyttet «kriminell aktivitet». Arbeidsgruppen fremhever videre at rapporteringsplikten uansett vil gjelde i tilfeller hvor den forpliktete enheten vet, mistenker eller har rimelig grunn til å mistenke at en transaksjon gjelder betaling for kriminell aktivitet. Arbeidsgruppen legger dermed til grunn en noe snevrere forståelse av alternativ 3 over, enn ordlyden i AMLR skulle tilsi isolert sett, og arbeidsgruppens resonnement her fremstår forsvarlig. Finans Norge forstår det slik at den utvidede rapporteringsplikten vil være relevant der kontroller som er etablert for å avdekke hvitvasking, terrorfinansiering eller tiltak for gjennomføring av økonomiske frystiltak avdekker at «midler» kan knyttes til «kriminell aktivitet».

Finans Norge mener uansett at en forståelse der rapporteringsplikten begrenses til tilfeller hvor *midler* er tilknyttet kriminell aktivitet, vil innebære en reell utvidelse av rapporteringsplikten sammenlignet med gjeldende rett. En slik utvidelse vil kunne medføre en betydelig økning i antall forhold som utløser rapporteringsplikt for forpliktete enheter, og en tilsvarende økning i antall meldinger som FIU-en må behandle.

Det er i denne sammenheng et behov for avklaring rundt sammenhengen mellom bedrageri og hvitvasking i praksis. Bedrageri vil være en type kriminell aktivitet som genererer utbytte. En hovedoppgave for arbeidet mot bedragerier i bankene er å avdekke om kunder utsettes for slik kriminalitet, for eksempel at kunder blir lurt og overfører penger fra egen konto til utlandet. Høyesterett har uttalt følgende om forholdet mellom dagens hvitvaskingsregelverk og bedragerisaker

i HR-2024-990A pkt. 77: «...[F]øremålet med lova er ikkje å førebyggje eller avdekke andre straffbare handlingar, til dømes bedrageri eller annan økonomisk kriminalitet. Det sentrale med kvitvaskingslova er at den rapporteringspliktige skal gjennomføre kundetiltak og løpande oppfølging på grunnlag av ei vurdering av risikoen for kvitvasking og terrorfinansiering, jf. kvitvaskingslova § 9 fyrste ledd. Etter § 25 skal banken undersøkje forhold som kan indikere at midlar er knytte til nettopp kvitvasking eller terrorfinansiering. Dette er ikkje ei plikt til å undersøkje og rapportere annan mogleg kriminalitet, til dømes bedrageri.»

Spørsmålet er om den brede definisjonen av «kriminell aktivitet» i AMLR vil påvirke hvordan slike primærlovbrudd forventes håndtert i AML-sammenheng. I dag blir ikke ethvert bedrageriforsøk mot bankenes kunder rapportert til FIU-en i henhold til hvitvaskingsloven. En slik rapportering er antakelig neppe heller hensiktsmessig. Når bedrageriforsøket stoppes, har det heller ikke skjedd noen hvitvasking hos mottaker. Der bedrageriet fullbyrdes, vil ofte mottakeren være i et annet land, ikke bankens kunde og mulig ukjent for banken. Det er også da et spørsmål om hva og hvem som eventuelt bør rapporteres til FIU-en. Finanstilsynet innhenter halvårlig svindelstatistikk, og har god oversikt over svindlet beløp og antallet svindeltransaksjoner, som kan gi innsikt i hva det vil innebære om svindel og svindelforsøk også skal rapporteres til FIU.

Det er dermed grunn til å avklare om rene bedragerisaker bør rapporteres i hvitvaskingssporet. Hvordan skal forpliktete enheter forholde seg til rene bedragerisaker opp mot rapporteringsplikten etter hvitvaskingsregelverket? En uklar avgrensning kan medføre risiko for uforholdsmessig rapportering av tilfeller som ikke er hvitvasking, men som er bedrageri mot kunden. Dette vil ikke bidra til å styrke bekjempelsen av hvitvasking, og kan skape en ekstra belastning på både forpliktete enheter og FIU. Rapportering av slike saker som MF-melding til FIU vil også kunne skape utfordringer med hensyn til den konkrete oppfølging av bedragerisaker, som stans av transaksjoner og bruk av tvangsmidler og andre straffeprosessuelle hjemler. En klargjøring her er nødvendig for å sikre felles forståelse av rekkevidden av pliktene.

9. Kommentar til rapportens kapittel 9: Beløpsgrense for kontantvederlag

Arbeidsgruppen foreslår en beløpsgrense på 20.000 kr som kontantvederlag ved kjøp av varer og tjenester. Finans Norge mener at arbeidsgruppens vurdering etter omstendighetene gir en rimelig løsning. En samordning av beløpsgrensene for kontantbetaling i forbrukerforhold, jf. finansavtaleloven § 2-1 med en nasjonal kontantgrense etter AMLR artikkel 80 nr. 2 balanserer forholdsmessighet og retten til privatliv, jf. også NOU 2024: 21. Finans Norge antar at en begrensning i kontantvolum og kontantbruk vil bidra til å minske omfang og risiko for hvitvasking og terrorfinansiering. Samtidig er det viktig å legge til rette for tilgang til finansielle tjenester for alle deler av befolkningen og ivareta retten til privatliv (EMK artikkel 8 og Grunnloven § 102).

Finansdepartementet ber i høringsbrevet om høringsinstansenes syn på et forslag om å endre finansavtaleloven § 2-1 tredje ledd fjerde punktum slik at beløpsgrensen settes til 10.000 og at beløpsgrensen i antihvitvaskingsloven også settes til kr. 10.000. Finans Norge vurderer også dette som en balansert løsning som ivaretar hensynet til finansiell inkludering og beredskap tilfredsstillende. Finansdepartementets subsidiære forslag om å sette grensen til f.eks. 5.000 kroner anser Finans

Norge å være lavt og innebære en for stor endring på dette tidspunkt. Finans Norge foreslår at de aktuelle beløpsgrensene vurderes igjen innen tre år etter ikrafttredelse at den nye loven.

Terskelverdiene ligger uansett under minstekravet og synes relativt å være i det lavere sjikt i EØS-området.

Finans Norge deler arbeidsgruppens vurdering av at rapporteringsplikt for de aktuelle forpliktete enhetene (kredittinstitusjoner, betalingstjenestetilbydere og e-pengeutstedere) bare gjelder transaksjoner over 10.000 euro, selv om det er fastsatt en lavere nasjonal terskel for kontantvederlag.

10. Kommentar til rapportens kapittel 10: Nasjonal risikovurdering, koordineringsmekanismer, samarbeid og informasjonsdeling

Nasjonal risikovurdering

Arbeidsgruppen foreslår lovfestet plikt til utarbeidelse av nasjonal risikovurdering (NRA) i ny antihvitvaskingslov § 6-1, i tråd med AMLD6 artikkel 8. Finans Norge støtter forslaget om lovfesting. Norge har allerede etablert praksis for utarbeidelse av NRA, men krav til innhold, gjennomføring, samarbeid og kontroll har til nå vært basert på praksis og tildelingsbrev, ikke lov. En klar hjemmel vil bidra til synliggjøring av ansvar, tydeligere rammer og rettidig gjennomføring.

AMLD6 stiller minimumskrav til hvilke myndigheter som skal inngå i arbeidet. Arbeidsgruppen har likevel valgt ikke å foreslå hvilken myndighet som skal være ansvarlig for gjennomføring eller hvem som skal delta, med formål om å sikre fleksibilitet. Finans Norge mener en viss forankring bør fremgå av lov eller forskrift, og at det også bør fremgå at privat sektor skal involveres i arbeidet. Finans Norge som sentral bransjeaktør bør inngå fast i arbeidet. NRA er et viktig grunnlag for finansnæringens egne risikovurderinger, og erfaringsutveksling mellom myndigheter og bransje er nødvendig for å sikre et helhetlig og oppdatert risikobilde.

Når det gjelder revisjonsfrekvens, foreslår arbeidsgruppen at NRA utarbeides hvert fjerde år i tråd med minimumskravet i AMLD6, supplert med ad hoc-vurderinger. Finans Norge støtter behovet for gode vurderinger, men er av den oppfatning at fire år er et for langt intervall. Det er vanskelig å forstå hvorfor AMLD6 har valgt et så vidt langt intervall. Et intervall på to år, supplert med ad hoc-rapporter – fremstår som bedre forenlig med prinsippet om en risikobasert tilnærming og tilrettelegger bedre for nødvendig offentlig-privat samarbeid

Den geopolitiske situasjonen og kriminalitetsutviklingen avtegner et stadig skiftende og utfordrende risikobilde. Det underbygger ytterligere behovet for kortere intervaller enn fire år. En fireårig syklus innebærer en betydelig risiko for at informasjon som skal være styrende og risikoreduserende i arbeidet mot forebygging og forhindring av økonomisk kriminalitet, i realiteten er foreldet. Dette svekker nytteverdien og kan medføre feilprioriteringer og innebærer at myndighetskjennte risikoer ikke nødvendigvis kan reflekteres i de forpliktete enhetenes arbeid.

NRA skal også legge føringer for myndighetenes tiltak for å redusere identifisert risiko, herunder regelverksendringer, aktiviteter, tildeling av midler og prioritering av ressurser. Budsjettering bør derfor bygge på oppdatert informasjon. De nye kravene i AMLD6 artikkel 8 nr. 2 om mer systematisk informasjonsdeling understreker ytterligere behovet for et hyppigere og mer oppdatert nasjonalt

risikobilde, som også fremheves av arbeidsgruppen selv i kapittel 10.3.2 i rapporten. Finans Norge antar at også myndighetene som etter AML-pakken vil få et vesentlig utvidet ansvar i bekjempelsen av hvitvasking og terrorfinansiering vil ha god nytte av en hyppigere oppdatert NRA.

For alle tilfeller vil AMLA utarbeide Guidelines om minimumskrav om risikovurdering. Gitt at AMLA stiller minimumskrav til hyppighet for gjennomføring av risikovurdering for forpliktete enheter, bør dette også gjenspeiles i myndighetens forpliktelser. Fireårsintervall fremstår som for langt og i strid med en risikobasert tilnærming.

Nasjonal koordinering

Finans Norge er enig i arbeidsgruppens forslag til ny antihvitvaskingslov § 6-2, om mekanismer for nasjonal koordinering. Et mer formalisert og tydelig forankret samarbeid vil bidra til å synliggjøre ansvar og understreke behovet for styrket samordning mellom relevante myndigheter. Dette er viktig for å sikre en mer effektiv og målrettet bruk av samlede ressurser i arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering. Etter Finans Norges vurdering bør det imidlertid fremgå nærmere hvordan privat sektor kan involveres, herunder også videreføring av bransjeobservatører i hensiktsmessige fora. Dette vil styrke kvaliteten på forståelsen av risikobildet og bidra til mer målrettede tiltak.

Statistikk

Forslaget om et overordnet lovkrav til nasjonal AML-statistikk i lovforslaget § 6-3, støttes av Finans Norge. En mer helhetlig og strukturert nasjonal statistikkføring vil styrke grunnlaget for styring, prioritering og vurdering av effekt i arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering.

Finans Norge registrerer at EU-kommisjonen har besluttet å avvente metodologi for statistikkinnsamling for å redusere byrdene for arbeidslivet. På denne bakgrunn legger Finans Norge til grunn at rapporteringsbyrden for næringen ikke økes unødvendig, og at statistikken i størst mulig grad bygger på eksisterende data og systemer. Det må være særlig fokus på at rapporteringen gir hensiktsmessig effekt og relevant utbytte. Forpliktete enheter bruker allerede betydelige ressurser på rapportering.

Regelverket bør være fleksibelt og åpne for næringens innspill når nye krav fastsettes, slik praksis er i dialogen med Finanstilsynet i dag. Det er også viktig med forutsigbarhet for forpliktete enheter når det gjelder rapporteringskrav, rapporteringsparameter og intervaller. Finans Norge fremhever i tillegg behovet for tydelige definisjoner og klare beskrivelser. Dagens rapportering gir i mange tilfeller et for stort tolkningsrom for forpliktete enheter, noe som fører til ulik praksis, uforutsigbarhet og et begrenset sammenligningsgrunnlag på tvers av aktører.

Behandling av personopplysninger

Finans Norge er enig med arbeidsgruppen i at en generell hjemmel for kompetente myndigheters behandling av personopplysninger i lovforslaget § 6-4, i kombinasjon med krav til interne rutiner og opplæring, vurderes som hensiktsmessig.

Finans Norge er av den oppfatning at forslaget kun i begrenset grad drøfter hjemmelsgrunnlaget for behandling av særlige kategorier av personopplysninger og opplysninger om straffbare forhold i GDPR artikkel 9 og 10. Krav til nødvendighet, formålsbegrensning og dataminimering er omtalt, men uten å klargjøre hvilken hjemmel som faktisk skal benyttes, og i hvilke situasjoner. Det må presiseres hvordan

behandlingsgrunnlaget skal forankres i lov eller forskrift. Videre bør forslaget konkretisere krav til interne rutiner og opplæring med utgangspunkt i identifiserte behandlingsgrunnlag, herunder tydelige avgrensninger for tilgang, lagringstid, formålsendringer og etterprøvbarehet.

I kapittel 10.5.3.5 foreslår arbeidsgruppen unntak fra innsynsretten etter GDPR artikkel 23 for informasjon som myndighetene har om at en forpliktet enhet har rapportert mistenkelige forhold, samt for innholdet i slike rapporter. Finans Norge forstår det slik at alle opplysninger som ligger til grunn for rapportering av mistenkelige forhold, omfattes av unntaket fra innsynsretten, f.eks., men ikke begrenset til informasjon om hvorvidt et kundeforhold har utløst alarmer og på hvilket grunnlag, gjennomføring av kundetiltak, risikovurderinger og annen operasjonell data knyttet til konkrete kunder, kundeforhold og transaksjoner. I forlengelsen av dette understrekes det at for myndigheter som er underlagt offentleglova, er det klart at opplysninger som er underlagt taushetsplikt for forpliktete enheter, også er underlagt tilsvarende taushetsplikt for myndigheter, jf. offentleglova § 13. Det er videre klart at informasjon om for eksempel risikovurderinger og forpliktete enheters kontrolltiltak kan være omfattet av unntak fra innsyn i henhold til offentleglova § 24. Det må være klart at myndigheter har taushetsplikt om denne typen opplysninger, uavhengig av om offentleglova gjelder. Som et eksempel fra annen lovgivning kan det vises til sanksjonsloven § 8, som pålegger myndigheter samme taushetsplikt som avsender av opplysninger, der denne taushetsplikten er strengere enn myndighetens egen taushetsplikt. Uten slike avklaringer står aktørene igjen med betydelig tolkningsrom og risiko for ulik praksis.

11. Kommentar til rapportens kapittel 11: Register over reelle rettighetshavere

Definisjoner og førtidig innføring

Reglene om identifikasjon av reelle rettighetshavere etter AMLR innebærer på flere punkter avvik fra dagens norske hvitvaskingslov. Ettersom nye regler gis i form av en forordning, gir ikke det nye regelverket rom for avvikende definisjoner i Norge.

For det tilfelle at AML-pakken ikke kan tre i kraft i Norge samtidig som i EU, støtter Finans Norge prioriteringen av at regler tilsvarende AMLRs bestemmelser om definisjonen av reelle rettighetshavere implementeres samtidig i Norge som regelverket for øvrig i EU. Utover å stille norske forpliktete enheter på lik linje med andre europeiske forpliktete enheter, vil en førtidig implementering også innebære at regelen i forskrift om register over reelle rettighetshavere § 3-10 om forpliktete enheters plikt til å melde fra om uoverensstemmelser mellom registeret og forpliktete enheters funn ved kundetiltak gi registeret et mer meningsfylt og oppdatert innhold når definisjonene etter de to regelverkene blir de samme. Finans Norge vil samtidig påpeke at endringene av definisjoner også antas å ville kreve tekniske endringer i Brønnøysundregistrenes register over reelle rettighetshavere, noe som gjør at det snarest mulig bør igangsettes arbeid for å legge til rette for implementering. Norske forpliktete enheter vil også ha behov for tid til å tilpasse seg nye definisjoner overfor sine kunder.

Finans Norge er videre enige i arbeidsgruppens kommentarer i rapportens kapittel 11.3.3.7.2 om hensiktsmessigheten av regelen om identifisering av reelle rettighetshavere for noterte foretak i AMLR artikkel 65. Bestemmelsen innebærer en sterk begrensning av tilfellene der børnoterte foretak

kan unnlate å identifisere sine reelle rettighetshavere, med det resultat at mange børnoterte selskaper i praksis vil måtte identifisere sine reelle rettighetshavere etter de alminnelige reglene i AMLR artikkel 51 flg. Finans Norge er enig i at regelen i artikkel 65 fremstår som lite hensiktsmessig, og mener at særregelen for børnoterte selskaper i gjeldende hvitvaskingslov § 14 andre ledd hittil har ivaretatt relevante hensyn på en god måte. For registreringspliktige og forpliktete enheter vil regelendringen innebære en betydelig arbeidsbyrde, som antatt vanskelig kan endres uten endring av AMLRs ordlyd. Finans Norge foreslår at utfordringene ved AMLR artikkel 65 løftes i «corrigendum»-prosessen hvis det er mulig.

Finans Norge vil også påpeke at fjerningen av gjeldende hvitvaskingslov § 14 andre ledd ved implementering av AMLRs definisjoner i juli 2027, vil ha praktiske konsekvenser for forpliktete enheters plikt til å melde avvik etter forskrift om register over reelle rettighetshavere § 3-10. Det er så langt ikke foreslått å fjerne den gjeldende bestemmelsen i forskrift om register over reelle rettighetshavere § 4-1, som gir noterte registreringspliktige unntak fra pliktene i henholdsvis §§ 2-1 og 3-4 til å registrere reelle rettighetshavere. AMLR artikkel 63 med krav til juridiske enheter til å inneha oppdatert informasjon om egne reelle rettighetshavere er heller ikke foreslått implementert fra juli 2027. Finans Norge foreslår derfor at det også gjøres unntak for forpliktete enheters plikt til å melde fra om uoverensstemmelser for børnoterte foretak etter forskriften § 3-10 frem til AMLR fullt ut implementeres i norsk rett.

Register over reelle rettighetshavere – generelle kommentarer

Høringsutkastet legger opp til skjerpede og mer omfattende regler om register over reelle rettighetshavere, i tråd med AMLD6 og AMLR. Finans Norge vil på generelt grunnlag påpeke at en effektiv implementering av nytt regelverk vil kreve ressurser og spesialkompetanse hos Brønnøysundregistrene. Videre vil den alminnelige driften av registeret innebære løpende oppgaver som skiller seg fra de pliktene som ligger til registeret i dag. Håndtering av plikten til å merke registrerte enheter dersom de assosieres med sanksjonerte personer i AMLD6 artikkel 10 nr. 9 er et godt eksempel på en slik forpliktelse, der det antatt må etableres et miljø hos Brønnøysundregistrene for sanksjonsscreening og undersøkelser av treff for å overholde direktivets krav. Det samme gjelder registermyndighetens kontroll av innsendte opplysninger og oppfølging av meldinger om uoverensstemmelser, som vil innebære tidsfrister for registermyndighetens saksbehandling. Samlet vil en effektiv håndheving av registerets nye oppgaver kreve betydelige ressurser, og innebære nye og mer sammensatte forpliktelser enn tidligere. Implementeringen av AMLRs forpliktelser vil på sin side utgjøre en viktig byggestein i totalforsvaret mot økonomisk kriminalitet. Finans Norge fremhever at det vil være viktig med et tett samarbeid mellom offentlig og privat sektor i videreutviklingen av registeret og innføring av nye kontroller fra registerets side, for å sikre at løsningene som velges blir praktisk gjennomførbare, bærekraftige og effektive. Registerkriminalitet i bredt er et stort samfunnsproblem, der koordinering mellom registerfører på den ene siden og forpliktete enheter på den andre er viktig for å skape et økosystem av kontroller som bidrar til å hindre at manipulasjon av registeropplysninger kan tjene som verktøy i gjennomføringen av alvorlig profittmotivert kriminalitet.

Kryssøk i register over reelle rettighetshavere

Finans Norge har særskilt merket seg arbeidsgruppens vurderinger under pkt. 11.4.3.3.1 om at direktivet ikke er til hinder for at det etableres adgang til kryssøk i registeret, også for forpliktete enheter. Finans Norge støtter at forpliktete enheter gis en slik tilgang, og påpeker at tilgang til kryssøk vil være et stort fremskritt for forpliktete enheters mulighet til å analysere nettverk og finne bindinger som ellers vil være vanskelig tilgjengelig.

12. Kommentar til rapportens kapittel 12: Tilgang til kontoinformasjon (bankkontoregister eller sentralisert mekanisme)

AMLD6 artikkel 16 innfører nye krav til at alle medlemsland skal ha en sentralisert mekanisme (register eller løsning) for å identifisere hvem som eier eller kontrollerer betalingskontoer, bankkontoer, verdipapirkontoer, kryptoeiendelskontoer og bankbokser, mv.

AMLD6 artikkel 16 oppstiller krav om ytterligere informasjon enn det som fremkommer i dagens DSOP Kontroll-register. Registeret skal etter AMLD6 blant annet inneholde opplysninger om kontoeier, reell rettighetshaver, adresser, fødsels- og personnummer, bankbokser, informasjon om trustere mv. Dette er informasjon som til dels ikke inngår i dagens DSOP Kontroll ordning. I tillegg forvaltes i dag en rekke andre relevante opplysninger, eksempelvis verdipapirer og bankkontoer av separate foretak og på ulik teknisk infrastruktur.

Innføring av en ny mekanisme krever en grundig utredning, både rettslig og operativt. Det legges til grunn at systemutvikling vil være en omfattende prosess.

Finans Norge uttrykker bekymring for at fravær av tydelige føringer fra AMLA om struktur på registeret og formattering av informasjon i registeret kan føre til ulike formater og krav i EØS. Det vil kunne vanskeliggjøre sammenstilling på EU-nivå i det nye BARIS-registeret. For å redusere fragmentering og lette utveksling og tolkning på tvers, anbefales bruk av strukturerte og allerede harmoniserte formater. Eksempelvis kan ISO 20022 («A single standardisation approach (methodology, process, repository) to be used by all financial standards initiatives») vurderes i en utviklingsprosess.

Når utviklingsløpet først settes i gang, bør det være så stor grad av klarhet som mulig i kravbildet. Regler og tekniske spesifikasjoner må være tydelige.

Det fremstår som positivt at løsningen planlegges som en oppslagsløsning fremfor sentral lagring av opplysningene. Dette kan redusere risikoen for dataanslag og uønsket deling, og potensielt begrense utviklingsomfanget. Løsningsarkitekturen bør likevel utredes nærmere for å sikre skalerbarhet, robusthet og sporbarhet.

Arbeidsgruppen anser det på bakgrunn av direktivkravene til mekanismens innhold som mer hensiktsmessig å ta utgangspunkt i at det etableres en eller flere helt nye og særskilte mekanismer for søk og innhenting av kontoinformasjon, fremfor at det gjøres endringer i for eksempel DSOP Kontroll. Det er ikke klart for Finans Norge hvorfor arbeidsgruppen vurderer spørsmålet slik.

AMLD6 artikkel 16 stiller krav om flere kategorier opplysninger enn det som finnes i DSOP Kontroll i dag. Den foreslåtte mekanismen skal driftes av en myndighet utpekt av departementet, jf. forslag til

ny antihvitvaskingslov § 5-1. Hva som vil være den mest hensiktsmessige tekniske løsningen er det vanskelig å ha en sikker oppfatning om nå. Det fremstår imidlertid som naturlig at en utredning av spørsmålene involverer DSOP-samarbeidet og at det ses hen til DSOP-kontroll og de løsninger som er utviklet – og de erfaringer som er gjort - i den forbindelse. Hvis en løsning kan være å bygge på og utvikle etablerte løsninger og infrastruktur i dette samarbeidet tilsier både effektivitetsvurderinger og økonomiske hensyn at dette vurderes nøye.

AMLD6 artikkel 16 åpner ikke for tilgang til registeret for forpliktete enheter. Etter Finans Norge syn kan både formålet med regelverket og hensynet til effektiv og risikobasert etterlevelse tilsier at forpliktete enheter også gis tilgang til registeret. Sikker og direkte tilgang til pålitelig informasjon om avsender og mottaker i transaksjoner er kritisk for å oppfylle krav i AMLR og tilgrensende regelverk som PSR og PSD3, og fremstår som særlig relevant for forebygging av svindel, avdekking av muldyr, stans av betalinger og sanksjonsscreening. Finans Norge anmoder departementet om å vurdere om det kan åpnes for hel eller delvis tilgang til registeret for rapporteringspliktige i finanssektoren.

Når det gjelder lagringstid, har Finans Norge ingen innvendinger mot en hovedregel på fem år, i tråd med gjeldende regelverk. AMLD6 åpner imidlertid for lagring i inntil ti år i «særskilte saker», uten nærmere presisering. Dette gir et visst nasjonalt handlingsrom. Det bør ses hen til dagens regler med klare kriterier for utvidet lagring, eksempelvis der kunden er underlagt forsterkede kundetiltak. Tilsvarende standardiserte kriterier må fastsettes slik at utvidet lagring kan iverksettes automatisk for definerte kundesegmenter, for eksempel kunder rapportert til FIU eller kunder med status forsterkede risiko. Dette er avgjørende både for korrekt iverksettelse av utvidet lagringsplikt og for effektive, regelstyrte sletterutiner. De konkrete kriteriene bør avklares i nært samarbeid med de forpliktete enhetene.

Det bemerkes avslutningsvis at det kan synes som utkastet til forskrift § 5-2 ikke inneholder en fullstendig oversikt over informasjon som skal være søkbar. Det er ikke presisert i forskriften at fullt navn for fysisk person eller juridisk person eller arrangement skal være søkbart.

13. Kommentar til rapportens kapittel 13: Tilgang til eiendomsinformasjon

AMLD6 viderefører krav om at myndigheter skal ha god tilgang til eiendomsinformasjon for å forebygge og forhindre hvitvasking gjennom fast eiendom. Direktivet stiller utvidede krav til korrekt, oppdatert og lett tilgjengelig eiendomsinformasjon for relevante myndigheter. Finans Norge støtter arbeidsgruppens vurdering av at dagens eiendomsregister ikke tilfredsstillende fremtidige krav etter AMLD6 og må forbedres.

AMLD6 krever tilgang for «kompetente myndigheter». Finans Norge viser til punkt 4 i høringsuttalelsen her, der det er gitt innspill til hvem som bør anses som kompetente myndigheter.

Finans Norge ville gjerne hatt en vurdering av muligheten for forpliktete enheters tilgang til eiendomsregisteret. Arbeidsgruppen omtaler kun myndighetenes tilgang og adresserer ikke behovene til forpliktete enheter. EU-regelverket synes ikke å være til hinder for at denne typen informasjon også gjøres tilgjengelig for forpliktete enheter. Både formålet med AML-pakken og hensynet til effektiv og risikobasert etterlevelse, tilsier at forpliktete enheter også gis tilgang til registeret. For å

oppfylle kravene i AMLR vil sikker, direkte tilgang til verifiserbar informasjon om eierskap, overdragelser og involverte parter være viktig. Finans Norge mener det må vurderes om registeret også kan gjøres tilgjengelig for forpliktete enheter. En lovfestet tilgangsordning bør vurderes for å sikre forutsigbarhet og ensartet praksis, jf. forslag til ny antihvitvaskingslov § 5-2.

Finans Norge påpeker at direktivteksten og arbeidsgruppens forslag stiller ulike identifikasjonskrav for juridiske og fysiske personer. For fysiske personer kreves kun navn, mens det for juridiske personer kreves organisasjonsnummer/identifikasjonsnummer og TIN. Identifikasjonsnummer er sentralt også for fysiske personer. Finans Norge anbefaler at dette innføres som tilleggsinformasjon i Norge. Det benyttes allerede i eiendomsregisteret, inkludert ved innsending til Kartverket, og er en generell identifikasjonsform i Norge. Registerkvaliteten vil svekkes betydelig dersom kun navn benyttes. Det fremgår heller ikke hvilke opplysninger som skal registreres om utenlandske fysiske eller juridiske personer uten norsk personnummer eller D-nummer. Dette krever avklaring.

Finans Norge presiserer videre at «juridiske arrangementer» ikke er et juridisk subjekt som anerkjennes norsk rett. Det antas imidlertid at juridiske arrangementer kan eie eiendom i Norge. Det er behov for avklaring av hvordan og hva slags informasjon som skal registreres om slike juridiske arrangementer.

14. Kommentar til rapportens kapittel 14: Financial Intelligence Unit (FIU)

Finans Norge er enig i arbeidsgruppens utgangspunkt om at FIU er en svært viktig aktør i antihvitvaskingsarbeidet. Det forutsettes også i AMLD6 sin fortale, avsnitt 64-82, hvor det tydeliggjøres at et antihvitvaskingsregime må ha en velfungerende FIU. Det stilles store krav til kapasitet, teknologi og spesialisering. Finans Norge vurderer at AMLD6 tydeliggjør at FIU-er som ikke tilfredsstillende de standarder som fremkommer av AMLD6 vil utgjøre en grunnleggende svakhet i nasjonale antihvitvaskingsregimer. Arbeidsgruppen peker da også på at det ligger et «enormt potensial i en effektiv utnyttelse av FIU-en og av den bearbejdede analyseinformasjonen som FIU-en deler.» Det er Finans Norge enig i. AMLD6 innebærer betydelig forsterkede krav til kvalitet og effektivitet for FIU-er.

I AMLD6 fremheves også harmoniserings- og samarbeidsperspektivet som en forutsetning for å lykkes i arbeidet mot hvitvasking og terrorfinansiering. AMLA vil få en sentral rolle i å utvikle, koordinere og overvåke dette arbeidet. Etter Finans Norges vurdering vil en god gjennomføring av AMLD6 kapittel III (artikkel 19-36), kreve en betydelig ressurstilførsel raskt. I denne sammenheng er det også naturlig å vise til rapporten «Evaluering av politiets bruk av finansiell etterretning», utarbeidet på vegne av Politidirektoratet (mai 2024)³. I rapporten fremkommer det at opplysninger fra FIU (tidligere EFE) i liten grad anvendes av politiet, og rapporten peker på behov for flere tiltak. Rapporten gir et bilde av en situasjon som gir grunnlag for å stille spørsmål ved ressursbruken i «antihvitvaskingsregimet» og kan bidra til å undergrave tilliten til rapporteringssystemet. Kriminaliteten blir stadig mer internasjonalisert og profesjonalisert. En styrket og velfungerende FIU vil bidra til å styrke Norges rolle og omdømme i arbeidet mot alvorlig økonomisk kriminalitet og terrorfinansiering.

---

³ [OE-rapport-2024-25-Politiets-bruk-av-finansiell-etterretning.pdf](#)

Kostnadene til antihvitvaskingsarbeidet i norske finansforetak utgjør milliardbeløp. Rapporten om bruk av finansiell etterretning (Politidirektoratet mai 2024) anslår 400 årsverk bare knyttet til undersøkelse og rapportering etter hvitvaskingsloven §§ 25 til 27. Det samlede antall årsverk til oppgaver som er hjemlet i hvitvaskingsloven, anslås i rapporten til 2000.

Nasjonale FIU er en helt grunnleggende komponent i det europeiske hvitvaskingsregimet som AML-pakken legger fundamentet for. Hvis FIU-ene ikke har tilstrekkelig kompetanse og kapasitet, vil antihvitvaskingsregimet ikke kunne fungere etter forutsetningene i AML-pakken. Rapporter om mistenkelige forhold vil da i stor grad fort bli en massiv strøm av etterretningsopplysninger som har begrenset reell betydning.

Finans Norge forventer at FIU i Økokrim i forbindelse med den nasjonale gjennomføringen av EUs AML-pakke får et betydelig ressursmessig løft.

Meldinger fra forpliktete enheter i finanssektoren leder i liten grad til etterforskning, domfellelser og inndragning, jf. rapporten «Evaluering av politiets bruk av finansiell etterretning». Politi og påtalemyndighet må også styrkes, slik at FIU-ens «etterretningsprodukter» kan utnyttes adekvat.

Finans Norge merker seg AMLAs sentrale rolle i koordinering og standardisering av samarbeidet mellom FIU-er i EØS. Det fremstår som svært positivt at det på europeisk nivå søkes et forsterket samarbeid, og Finans Norge anser det som en viktig styrking av FIU-ens arbeid at Norge tar del i dette.

Den organisatoriske forankring av FIU i Økokrim er et myndighetsanliggende. Finans Norge oppfatter imidlertid at beskrivelsen og organiseringen av FIU-en i arbeidsgruppens rapport som «selvstendig og autonom» i Økokrim som uklar. Arbeidsgruppen legger til grunn at autonomikravet i realiteten kun er et krav om at FIU-en «skal være fri fra utilbørlig politisk eller statlig påvirkning, eller innblanding eller påvirkning og innblanding fra næringslivet». Finans Norge forstår direktivet slik at kravet om autonomi og uavhengighet er videre enn dette. Forslaget til ny lov og forskrift underbygger klarheten, blant annet ved at det åpnes for en vid tilgang til FIU-ens databaser. Finans Norge er opptatt av at opplysninger i meldinger om mistenkelige forhold skjermes slik at avsløringsforbudet ikke undermineres og at nødvendig anonymisering kan sikres. Dette er ikke minst viktig av hensyn til sikkerhet for personell i forpliktete enheter. Finans Norge mener at det i utkastet til forskrift §§ 7-4 til 7-6 åpnes for en for vid personkrets med hensyn til tilgang til registeret. Det åpner etter omstendighetene for at informasjon som er omfattet av taushetsplikten i lovens § 7-4 kan komme utedkommende til kunnskap. Det må etter Finans Norges oppfatning vurderes igjen om forslaget til forskrift § 7-4, § 7-5, og § 7-6 er i tråd med AMLD6.

Finans Norge er for øvrig enig med arbeidsgruppen i at det nasjonale regelverket om FIU-ens virksomhet fremstår som mangelfullt og støtter generelt forslaget om å klargjøre rammene for enhetens virksomhet gjennom ny lov kap. 7 og forskrift kap. 7. Finans Norge er enig i at rammene for FIU-ens virksomhet vurderes opp mot gjeldende internasjonale standarder (AMLD6, FATF, Egmont Group). I denne forbindelse pekes det på at FATFs standarder særlig ser hen til bruk av informasjon fra FIU-en til straffesaker og inndragning.

15. Kommentar til rapportens kapittel 15: Krav til tilsyn

Finans Norge støtter arbeidsgruppens forslag til implementering av kravene til tilsynsvirksomhet og legger til grunn at norske myndigheter følger opp og tilrettelegger for veiledning, samt for effektive sanksjoner for overtredelser av regelverket. For mindre alvorlige brudd vil pålegg om retting kombinert med veiledning kunne være mer egnet til å styre etterlevelsen i praksis.

Det nærmere innholdet av risikobasert tilsynsvirksomhet

Kapittel 15.2.2 og 15.3.2 i arbeidsgruppens rapport omhandler risikobasert tilsynsvirksomhet etter AMLD6 artikkel 40. Hverken AMLD6 artikkel 40 eller arbeidsgruppens rapport gir i vesentlig grad nærmere veiledning om hva risikobasert tilsynsvirksomhet vil innebære i praksis, og hvordan dette eventuelt vil skille seg fra Finanstilsynets tilsynsvirksomhet etter gjeldende rett.

Finans Norge merker seg at AMLA, i henhold til AMLD6 artikkel 40 nr. 2 og 3, skal utarbeide RTS og retningslinjer rettet mot tilsynsmyndigheter om risikoklassifisering og risikobasert tilsyn innen henholdsvis 10. juli 2026 og 10. juli 2028. Etter Finans Norges syn vil det ved implementeringen av EUs AML-pakke være viktig at forpliktete enheter sikres forutberegnelighet og rom for omstilling knyttet til den praktiske gjennomføringen av risikobasert tilsynsvirksomhet.

Koordinering av tilsynsarbeidet

Det vises til innspill i arbeidsgruppens rapport kapittel 5.4 om tilsynsmodell og organisering av tilsynet. Finans Norge støtter ikke, som nevnt i dette høringssvaret kapittel 5.3, arbeidsgruppens forslag om å etablere et nytt frittstående antihvitvaskingstilsyn. Finans Norge ønsker likevel å fremheve at det er svært viktig med god koordinering mellom tilsyn med antihvitvaskingsregelverket og øvrig finansregulatorisk regelverk, samt mellom nasjonalt antihvitvaskingstilsyn og AMLA.

Finans Norge er for øvrig enig med arbeidsgruppens forståelse på s. 347 under pkt. 15.3.4 hva gjelder tilsyn med konsern og filialstruktur med grensekryssende virksomhet. Arbeidsgruppen har vist til at etableringer gjennom filial ikke utgjør konsern etter definisjonen i regnskapsregelverket. Videre er det vist til at dersom et slikt foretak har mer enn to etableringer i andre medlemsland, vil reglene om tilsynskollegier komme til anvendelse. Finans Norge forstår det imidlertid også slik at når den forpliktete enheten er dekket av konsern definisjonen, vil eventuelle filialer foretaket har, også inngå i denne bestemmelsen.

Publisering av tilsynsmyndighetens sanksjonsavgjørelser

Finans Norge bemerker at det er en skrivefeil i lovforslaget til ny antihvitvaskingslov § 8-27 (1), inntatt i arbeidsgruppens rapport på s. 458, der det i første ledd andre punktum fremgår: «*Offentliggjøringen skal i alle fall informasjon om typen og arten av bruddene, identifisere de ansvarlige samt eventuelt utmålt overtredelsesgebyr eller tvangsmulkt. Offentliggjøring skal skje når den vedtaket retter seg mot er varslet om vedtaket*». Det foreslås rettet ved å legge til «i alle fall inkludere».

Finans Norge forstår AMLD6 artikkel 58 nr. 2 slik at for vedtak i saker som ikke gjelder alvorlige, gjentatte eller systematiske brudd, så kan publisering utsettes inntil fristen for å inngi klage er uttømt. For å gjenspeile rettskraftvirkningen av tilsynsmyndighetenes vedtak er det Finans Norges syn at denne muligheten bør anvendes og inntas i forslaget til ny § 8-27 slik AMLD6 åpner for, samt at

forpliktede enheters innsigelser og rettslige uklarheter gjenspeiles i publiseringen inntil saken er rettskraftig avgjort.

Tilsynsmyndighetenes rapporteringsplikt

I henhold til AMLD6 artikkel 42 skal tilsynsmyndighetene straks informere FIU-en dersom de under tilsyn eller på annen måte oppdager forhold som kan være relatert til hvitvasking, primærlovbrudd eller terrorfinansiering. Etter ordlyden innebærer dette, som arbeidsgruppen også påpeker i kapittel 15.2.4, en lavere terskel for tilsynsmyndighetenes rapporteringsplikt enn etter hvitvaskingsloven § 46 og finanstilsynsloven § 4-5 andre ledd, som gjelder der det er mistanke om forhold med tilknytning til hvitvasking eller terrorfinansiering.

I fortalen avsnitt 89 uttales det at tilsynsmyndighetens rapporteringsplikt blant annet er aktuell for tilfeller av mistanker som den forpliktede enheten unnlot å rapportere, for å supplere rapporter som denne har sendt inn med tilleggsinformasjon som de oppdager i løpet av sine tilsynsaktiviteter, og tilfeller av mistanke som stammer fra ansatte i forpliktede enheter, personer i tilsvarende stilling, ledelsen eller reelle rettighetshavere.

Uttalelsene i fortalen kan tale for at det også etter AMLD6 artikkel 42 bør foreligge forhold som underbygger en viss mistanke om hvitvasking, primærlovbrudd eller terrorfinansiering, for at rapporteringsplikten skal inntre. En slik forståelse vil stå i et bedre samsvar med taushetsplikten som ellers påhviler tilsynsmyndighetene ved gjennomføring av tilsyn, samt forholdsmessighetskravet for inngrep i privatlivet (herunder personopplysninger) etter EMK artikkel 8 og Grunnloven § 102.

Om varsling

Varslingsdirektivet, direktiv (EU) 2019/1937, skal gjelde for varsler om brudd på AMLD6, AMLR og TFR II. Varslingsdirektivet er foreløpig ikke innlemmet i EØS-avtalen, men det er iverksatt arbeid med vurderinger av direktivets konsekvenser for Norge.

Finans Norge støtter arbeidsgruppens forslag i rapportens kapittel 15.3.7 om en egen bestemmelse i den kommende antihvitvaskingsloven om vern av personer som varsler om brudd på hvitvaskingsregelverket.

Etter Finans Norges syn bør det ved implementeringen av vern av varslere også ses hen til vitneplikten. En vitneplikt for ansatte vil kunne komme i konflikt med arbeidsgivers og offentlige organers plikt til å hindre at andre får kjennskap til varslers identitet. Videre vil en vitneplikt for ansatte som jobber med antihvitvasking kunne stå i et spenningsforhold både til plikten til å verne de ansatte og avsløringsforbudet, ettersom det i praksis er en krevende balansegang for ansatte å vitne i en sak der deler av saksforholdet er omfattet av avsløringsforbudet.

Finans Norge mener at ansatte som jobber med rapportering til FIU-en i utgangspunktet bør være unntatt for vitneplikt. Dette underbygges av at det er de forpliktede enhetene som helhet, og ikke de enkelte ansatte som har ansvar for gjennomføring av kundetiltak, risikovurderinger, rapportering og avvikling av kundeforhold etter hvitvaskingsregelverket. Derfor må det legges til grunn at rettstvister om for eksempel avvikling av kundeforhold blir tilstrekkelig belyst gjennom dokumentasjon på kommunikasjonen mellom kunden og den forpliktede enheten, i tillegg til mer generell vitneførsel om hvordan foretaket generelt vurderer risiko og gjennomfører kundetiltak. For å sikre at det norske

regelverket er harmonisert med regelverket ellers i EØS, bør det også sørges for at den norske vitneplikten i slike tilfeller, ikke går lenger enn det som er vanlig ellers i EØS.

16. Kommentar til rapportens kapittel 16: Sanksjonsregelverket og antihvitvasking

Finans Norge er enig i arbeidsgruppens vurdering i kapittel 16.4 i rapporten, hvor det fremkommer at definisjonen av økonomiske frystiltak må tilpasses ved innlemmelse i EØS-avtalen. Finans Norge er også enig i forståelsen av hva som inngår i definisjonen av «økonomiske frystiltak».

Videre er Finans Norge enig i arbeidsgruppens forståelse i kapittel 16.4 i rapporten om at AMLR må forstås slik at det avgrenses mot nasjonal listeføring i form av båndlegging.

Finans Norge er enig i, som påpekt av arbeidsgruppen i kapittel 16.5, at definisjonen av «kriminell aktivitet» i AMLR også vil omfatte omgåelse av sanksjoner og dermed ikke være begrenset til økonomiske frystiltak, slik AMLAR, AMLR og AMLD6 ellers refererer til. Det vises til Finans Norges innspill til definisjonen, og det som tidligere er skrevet om innretting av kundetiltak, undersøkelser og rapporteringsplikt. Der rapporteringspliktige som ledd i kundetiltak eller undersøkelser blir oppmerksom på forhold som kan indikere sanksjonsbrudd generelt, skal dette rapporteres til FIU.

AMLR artikkel 20 nr. 1 bokstav d inneholder et krav om å kartlegge om kunden blant annet er eid med «more than 50%» av en listeført part. Finans Norge stiller spørsmål ved om hensikten egentlig var at det skulle stått «50 % or more», slik terskelen i EU sanksjonsregelverk normalt oppstilles. Dette er viktig å få klarlagt før regelverket skal gjennomføres i norsk rett. Finans Norge noterer at terskelverdien «more than 50 %» også brukes i AMLR artikkel 27 (om midlertidige tiltak overfor kunder som underlegges økonomiske frystiltak fra FN) og AMLR artikkel 53 (om identifisering av reelle rettighetshavere på bakgrunn av kontroll). Til sammenligning definerer sanksjonsforskrift Ukraina § 2 bokstav «å eie juridiske personer» som «å være i besittelse av 50% eller mer av eiendomsretten til en juridisk person, eller å ha en majoritetsinteresse i den». Bestemmelsen samsvarer med definisjonen av «owning» i forordning (EU) 269/2014 artikkel 1 (i). Det antas at hensikten er å ha samme terskelverdi for når et selskap omfattes av økonomiske frystiltak etter sanksjonsregelverket, og hva som skal undersøkes etter AMLR artikkel 20 nr. 1.

Det følger av AMLD6 artikkel 10 nr. 9 at registerfører for register over reelle rettighetshavere skal bekrefte om informasjon i registeret omfatter personer eller enheter som er listeførte. Dette illustrerer viktigheten av å tilføre tilstrekkelige ressurser og styrke Brønnøysundregistrene med de nye oppgavene som følger for registerenheten.

Videre legger AMLD6 artikkel 37 nr. 5 bokstav d og e opp til at tilsynsmyndigheten for etterlevelse av antihvitvaskingsregelverket jevnlig skal vurdere og overvåke risikoen for ikke-implementering av og unndragelse fra økonomiske frystiltak som forpliktete enheter er eksponert for. Her gjelder avgrensningen til økonomiske frystiltak, og det vil være behov for samarbeid og koordinering med Utenriksdepartementet og DEKSA, slik arbeidsgruppen har påpekt i kapittel 16.5 i rapporten.

17. Kommentar til rapportens kapittel 17: Særskilt vurdering av forslag om pengeoverføring

Arbeidsgruppen foreslår i rapportens kapittel 17.2.4 å ikke innføre midlertidige lavere terskler i norsk rett for kundetiltak i forbindelse med enkeltstående transaksjoner. Finans Norge støtter dette forslaget.

Videre foreslår arbeidsgruppen i rapportens kapittel 17.3.3 å ikke innføre en midlertidig beløpsgrense for kontanter ved pengeoverføringer for perioden frem til AMLR blir del av norsk rett. Finans Norge er enig i dette forslaget.

Arbeidsgruppen foreslår i rapportens kapittel 17.4.4 å endre hvitvaskingsforskriften § 1-2 til å omfatte agenter for betalingsforetak, e-pengeforetak og kryptoeiendelstjenesteytere. Finans Norge stiller seg bak dette forslaget.

18. Kommentar til rapportens kapittel 18: AMLAs rolle og implikasjoner for offentlig og privat sektor

Finans Norge viser til arbeidsgruppens vurderinger knyttet til utvelgelse av foretak under direkte tilsyn. Det er viktig for næringen å få avklart om det er tilstrekkelig med tilstedeværelse gjennom filial eller datterforetak i et land, det vises til spørsmål om dette i høringsnotatet s. 395-396.

Det bemerkes generelt at kravene som stilles til nasjonale tilsynsmyndigheter og FIUs, antas å kreve betydelige investeringer i ressurser, teknologi, analyse og deling av store mengder data. Det er viktig at norske myndigheter planlegger og forbereder seg i god tid for å kunne møte disse kravene.

19. Kommentar til rapportens kapittel 19: Økonomiske og administrative konsekvenser

Å tallfeste de faktiske kostnadene gjennomføringen av AML-pakken vil medføre lar seg vanskelig gjøre nå. Samlet vil det kreve en omfattende innsats og økte kostnader i både privat sektor og på myndighetssiden å gjennomføre AML-pakken. Tilpasninger og omstilling vil kreve betydelige økonomiske og administrative ressurser både på myndighetssiden og for forpliktete enheter. Konsekvensene strekker seg ut over det arbeidsgruppen har beskrevet i kapittel 19 i rapporten.

I rapporten «Evaluering av politiets bruk av finansiell etterretning»⁴, utarbeidet på vegne av Politidirektoratet i mai 2024, vises det til at et konservativt estimat når det gjelder antihvitvaskingsarbeidet i privat sektor i Norge i 2024 utgjorde omtrent 2 000 årsverk. Rapporten «Lifting the spell of dirty money» som EBF publiserte i mars 2020,⁵ anslår privat sektors kostnader for etterlevelse av hvitvaskingsregelverket til om lag 100 milliarder euro per år. Rapportene illustrerer at etterlevelsen av hvitvaskingsregelverket i dag krever betydelige ressurser i privat sektor. Ettersom det

---

⁴ [OE-rapport-2024-25-Politiets-bruk-av-finansiell-etterretning.pdf](#)

⁵ [EBF-Blueprint-for-an-effective-EU-framework-to-fight-money-laundering-Lifting-the-Spell-of-Dirty-Money.pdf](#)

nye antihvitvaskingsregelverket er mer omfattende og detaljert enn dagens regelverk, må det påregnes at etterlevelsen vil kreve ytterligere ressursinnsats i privat sektor.

Kostnader knyttet til forebygging, kontroll og rapportering bæres i betydelig grad av privat sektor. Samtidig forutsetter regelverkets effektivitet og formålsoppnåelse at offentlige myndigheter har tilstrekkelig kapasitet og kompetanse til å følge opp og nyttiggjøre seg den informasjonen som tilføres dem. Rapporten «Evaluering av politiets bruk av finansiell etterretning» beskriver en lite tilfredsstillende situasjon. Det er behov for en vesentlig styrking av både FIU og politidistriktene/påtalemyndigheten.

Kapittel 19.2 i arbeidsgruppens rapport gir ikke et dekkende bilde av omfanget av de tilpasninger privat sektor står overfor. Gjennomføringen av AML-pakken medfører betydelig omstilling knyttet til blant annet teknologiske tilpasninger, endringer i interne prosesser, omorganiseringer og medføre økt ressursbruk for forpliktete enheter.

De økonomiske og administrative konsekvensene av det nye antihvitvaskingsregelverket vil variere betydelig mellom forpliktete enheter. Større foretak har generelt bedre forutsetninger for å håndtere regelverksendringene, mens mindre aktører med begrensede ressurser i større grad vil være avhengige av eksterne leverandører, noe som kan innebære høyere relative kostnader og administrative byrder. Det er viktig at norske myndigheter legger til rette for god tilgjengelighet til utfyllende rettsakter og veiledninger som skal utarbeides på EU-nivå, herunder RTS-er, ITS-er, anbefalinger, veiledninger med videre. Etter Finans Norges syn bør slike dokumenter som et minimum løpende tilgjengeliggjøres på norske myndigheters nettsider, og det vil være en fordel for etterlevelsen av regelverket at disse dokumentene også oversettes til norsk. Finans Norge vil i denne sammenheng også peke på at det utfyllende regelverket skal utarbeides løpende frem til AML-pakken trer i kraft 10. juli 2027. Det vil få praktiske konsekvenser for forpliktete enheter, blant annet ved å redusere muligheten for langsiktig planlegging og tilpasning til det nye antihvitvaskingsregelverket.

Finans Norge er enig i arbeidsgruppens vurdering av at hjemler for informasjonsdeling, herunder AMLR artikkel 75, er positive. Det er samtidig ønskelig å understreke at etablering av partnerskap for informasjonsdeling i praksis vil være forbundet med betydelige krav til organisering, styring og teknologi, noe som samlet sett vil være ressurskrevende for de forpliktete enhetene og offentlige myndighetene som eventuelt velger å delta.

Når det gjelder bestemmelsene i AMLD6 om krav til tilgang til kontoinformasjon, viser arbeidsgruppen til at utvikling og tilpasning av tekniske løsninger for en slik mekanisme vil medføre kostnader for forpliktete enheter, samtidig som det ikke har vært mulig å foreta nærmere beregninger av de konkrete kostnadene dette vil medføre. Også for myndighetene vil en slik mekanisme medføre økonomiske og administrative konsekvenser. Arbeidsgruppen viser i denne sammenheng til erfaringene fra Sverige ved etableringen av en tilsvarende mekanisme i 2020. Etter Finans Norges vurdering er det usikkert hvilken overføringsverdi denne erfaringen har til norske forhold, sett i lys av blant annet inflasjon, kostnadsutvikling og økt regulatorisk kompleksitet. Finans Norge mener at arbeidsgruppens rapport i begrenset grad gir et dekkende bilde av omfanget av de økonomiske og administrative konsekvensene dette vil medføre for både offentlig og privat sektor.

Når det gjelder organisering av tilsynsmyndighet(e), er Finans Norge enig i arbeidsgruppens vurdering av at AML-pakken må antas å ville medføre en økning av tilsynsmyndighetene(s)

arbeidsbyrde. Finans Norge er imidlertid uenig i at de økonomiske og administrative konsekvensene vil reduseres ved å samle tilsynet i ett tilsynsorgan, med unntak av advokater.

Eventuell etablering av et nytt tilsynsorgan vil, som påpekt i arbeidsgruppens rapport, innebære betydelige kostnader i oppstarts- og overgangsfasen, herunder knyttet til rekruttering, lokalisering, systemer, ansettelser, med videre. Slike kostnader vil påløpe før eventuelle effektiviseringsgevinster kan realiseres.

Finans Norge er uenig i at samling av hvitvaskingstilsynet i ett nytt organ vil sikre effektivisering og bedre synergier i etterlevelsen av de forpliktelsene som hviler på tilsynsmyndighet(e) etter AMLD6 og AMLA. Finans Norge mener at disse hensynene best ivaretas ved at hvitvaskingstilsynet forblir en integrert del av Finanstilsynet. Det vises også til innspillene under punkt 5.3 over.

Finanstilsynet har i dag et samlet ansvar for sektortilsyn med finansforetak og andre relevante aktører, og besitter dermed kompetanse knyttet til både sektorspesifikt regelverk og samspillet mellom sektorspesifikt regelverk og antihvitvaskingsregelverk. Finans Norge mener at den nåværende organiseringen av tilsynet med antihvitvaskingsregelverket bedre legger til rette for nødvendig kompetanse hos ansatte og at tilsynet kan utføres på en effektiv og risikobasert måte. Finans Norge vil også peke på at overgang til et nytt tilsynsorgan innebærer en risiko for redusert effektivitet, tap av kompetanse og mindre forutsigbarhet for de forpliktete enhetene.

Plasseringen av hvitvaskingstilsynet i Finanstilsynet gir det beste utgangspunkt når det gjelder kommunikasjon med forpliktete enheter etter Finans Norges vurdering. Forpliktete enheter i finansnæringen forholder seg i dag til Finanstilsynet som tilsynsmyndighet på flere regelverksområder, og en samlet tilnærming legger til rette for konsistent veiledning, forutsigbarhet og enhetlig praksis. Etablering av et nytt og separat tilsynsorgan vil kunne øke kompleksiteten i tilsynsbildet, fremfor å redusere den.

Det er etter Finans Norges vurdering ikke grunnlag for å anta at opprettelsen av et nytt og separat hvitvaskingstilsyn vil gi de effektivitetsgevinstene som arbeidsgruppen legger til grunn. Finans Norge mener tvert imot at en slik omorganisering innebærer risiko for tap av kompetanse, økt administrativ kompleksitet og høyere kostnader, samtidig som eksisterende synergier mellom sektorregelverk og antihvitvaskingsregelverket svekkes.

Med vennlig hilsen

Finans Norge

Atle Roaldsøy
advokat/fagdirektør

Hanna Ericsson
fagsjef

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og inneholder derfor ingen signatur(er)